

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 007-241/2016/
Ljubljana, dne 19. 4. 2016
EVA 2015-1611-0019
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: NOVO GRADIVO ŠT.1 - Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka – predlog za obravnavo – REDNI POSTOPEK
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji
S K L E P
»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.«
mag. Darko KRAŠOVEC generalni sekretar
Sklep prejmejo: - Državni Zbor Republike Slovenije - Ministrstvo za finance - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - Ministrstvo za okolje in prostor - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo - Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- mag. Irena Popovič, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance, - Jožica Kastelic, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance, - mag. Neva Žibrik, Ministrstvo za finance, - Lucija Perko Vovk, Ministrstvo za finance
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Dušan Mramor, minister za finance,
- mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Irena Sodin, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Metod Dragonja, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Irena Popovič, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- Jožica Kastelic, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance,
- mag. Neva Žibrik, Ministrstvo za finance,
- Lucija Perko Vovk, Ministrstvo za finance

5. Kratak povzetek gradiva:

Veljavni sistem ugotavljanja katastrskega dohodka je bil urejen na novi pravni podlagi (Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka – ZUKD-1, Uradni list RS, št. 9/11, 47/12, 55/13 in 41/14) z letom 2011, vendar zaradi neurejenosti podatkov v zemljiškem katastru dejansko uveljavljen šele z letom 2013 oziroma prvimi izračuni na novi podlagi za leto 2014. Novi izračuni so pokazali, da bi se sledeč realnejšemu obsegu dohodkov v kmetijskih in gozdarski dejavnosti skupna masa katastrskega dohodka morala pomembno povečati, čeprav različno po vrstah rabe zemljišč. Zaradi nasprotovanja povišanju katastrskega dohodka, pa tudi oporekanju primernosti izračunov, se je z zadnjo novelo zakona uporaba novih zneskov katastrskega dohodka zamrznila do leta 2016 z rešitvijo, da se katastrski dohodek v tem obdobju določa na podlagi katastrskega dohodka iz leta 2013. Obenem so resorna ministrstva (Ministrstvo za finance, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministrstvo za okolje in prostor) ustanovila delovno skupino, sestavljeno iz predstavnikov ministrstev ter različnih stanovskih združenj, katere naloge je bila preveritev izračunov katastrskega dohodka in priprava izhodišč za novo metodo.

Delovna skupina je ugotovila, da je obstoječi način izračuna katastrskega dohodka kot pavšalne ocene dohodka od pridelave kmetijskih in gozdarskih pridelkov z metodološkega vidika na splošno ustrezen, saj v osnovi zagotavlja opredelitev višine katastrskega dohodka, ki odraža razliko med tržno vrednostjo pridelave na posameznem kmetijskem ali gozdnem zemljišču in upravičenimi nujnimi pridelovalnimi stroški, da pa ima nekatere slabosti, zaradi katerih so izračuni podvrženi možnostim prilaganja in manj zanesljivi na regionalni ravni. Predvsem je oporekala primernosti uporabe nekaterih statističnih evidenc, izraziti občutljivosti izračunov zaradi upoštevanja letnih nihanj v količinah in cenah ter zapletenosti in nepreglednosti sistema zaradi upoštevanja velikega števila spremenljivk, pa tudi prenizko upoštevanim dohodkom od živinoreje.

Delovna skupina je predlagala, da se namesto sofisticiranega sistema kalkulacij razvije bolj robusten in enostaven, zato sicer manj podroben a obenem bolj pregleden sistem ugotavlja katastrskega dohodka, ki naj sloni na bolj generalnih statističnih podatkih o dohodkih kmetijske in gozdarske dejavnosti. Kot primerno rešitev, ki jo je mogoče izvajati brez dodatnega urejanja registra kmetijskih gospodarstev v smislu popolnega zajema in ureditve organizacijskega statusa kmetijam, je delovna skupina predlagala metodo določanja katastrskega dohodka na podlagi podatkov iz ekonomskega računa za kmetijsko in gozdarsko dejavnost, kot ga letno pripravi Statistični urad RS.

Predlog novega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka je pripravljen na podlagi ugotovitev delovne skupine in njenih priporočil za poenostavitev metode ugotavljanja katastrskega dohodka. Ureja, da se katastrski dohodek ugotavlja na podlagi podrobnejših podatkov ekonomskega računa za kmetijsko in gozdarsko dejavnost.

Predlagane rešitve:

- izračuni katastrskega dohodka temeljijo na agregatnih podatkih ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo,
- katastrski dohodek se za posamezne vrste pridelave, vezane na vrste rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, ugotovi kot prihodek posamezne vrste pridelave, zmanjšan za določen delež stroškov, ki se določi na podlagi deleža stroškov v skupnem ekonomskem računu kmetijske ali gozdarske dejavnosti,
- katastrski dohodek se določi v razredih proizvodne sposobnosti za kmetijska zemljišča na

podlagi bonitetnih točk in za gozdna zemljišča na podlagi rastiščnega koeficienta, – določi se količnik za izračun dodatnega katastrskega dohodka posebnih intenzivnih kultur (pridelava jagod, špargljev, intenzivna pridelava vrtnin, reja polžev itd.) kot večkratnik katastrskega dohodka kmetijskega zemljišča brez podrobnejše vrste dejanske rabe (njive in travinje), – pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se ugotovi kot prihodek od čebelarstva iz ekonomskega računa, zmanjšan za enak delež stroškov, kot velja za gozdna zemljišča, – ohrani se korekcija katastrskega dohodka zaradi omejene možnosti pridelave na območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, – katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se ugotavljata na vsaka tri leta na podlagi predhodnega petletnega povprečja podatkov ekonomskega računa, – določi se smiselno prehodno obdobje postopnega povečevanja novih zneskov katastrskega dohodka do končne vrednosti.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Rešitve kot so predlagane v predlogu zakona, nimajo pomembnejših neposrednih učinkov na državni proračun in druga javnofinančna sredstva, se pa postopno povečevanje pavšalno ocenjenih dohodkov kmetijske in gozdarske dejavnosti v naslednjih letih lahko odrazi v nekoliko višjih davčnih prihodkih iz naslova dohodnine ter iz naslova prispevkov za socialno varnost, vezanih na pavšalno ocenjen dohodek.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Gradivo je bilo pripravljeno na podlagi usklajenih izhodišč delovne skupine za pripravo nove metode ugotavljanja katastrskega dohodka. Predlog zakona je bil zaradi dolgotrajne priprave metodologije ugotavljanja katastrskega dohodka in zaradi zavezujočega roka za uveljavitev nove metode pred koncem junija 2016, relativno kratko obdobje v javni razpravi.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 5. 4. 2016

V razpravo so bili vključeni:

- zainteresirane nevladne organizacije: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije in Zadružna zveza Slovenije,
- zainteresirana javnost,
- gradivo se ne nanaša na pristojnosti občin.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Prejete pripombe lahko razdelimo v nekaj sklopov.

Najobsežnejši odziv posameznikov in interesnih nevladnih organizacij se nanaša na rešitev, po kateri se proizvodnja oljčnega olja za namene ugotavljanja katastrskega dohodka ne šteje več za kmetijsko dejavnost. Na ta predlog rešitve se je odzvalo šest posameznih proizvajalcev oljčnega olja ter Zveza društev oljkarjev Slovenije, Društvo oljkarjev Brda Dob, Društvo oljkarjev Slovenske Istre in Oljgarska zadruga Slovenske Istre. Vsi so menili, da je treba oljčno olje obravnavati kot kmetijski pridelek in ga vključiti v izračun katastrskega dohodka oljčnika, torej ohraniti zdaj veljavni sistem, ki je bil v sistemu ugotavljanja katastrskega dohodka urejen leta 2013. Društvo oljkarjev slovenske Istre je tudi izpostavilo, da se mora pri izračunu upoštevati vse površine oljčnikov ter da bi se moralo še vedno omogočati tudi negativen izračun katastrskega dohodka.

Drugi sklop pripomb se je nanašal na enako zahtevo glede vključitve vina v izračun katastrskega dohodka vinogradov. Predloga v zakonu ne podpirajo en posameznik, Združenje družinskih vinogradnikov Slovenije ter Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije – VINIS. Združenje družinskih vinogradnikov tudi izpostavlja, da predlagana rešitev pomeni za vinarje negotovost, saj ni jasno, ali bodo svojo dejavnost lahko opravljali kot dopolnilno dejavnost ali pa se bodo morali registrirati v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe. Ni jim jasen predlog, da se za določitev katastrskega dohodka vrednost pridelave iz ekonomskega računa za grozdje poveča za 3,3 krat. Želeli bi vpogled v trenutne zneske katastrskega dohodka. Manjka ekonomska analiza kot podpora predlaganim rešitvam. Nasprotno Vinska družba Slovenije predlog zakona v celoti podpira saj meni, da bo predlagana rešitev zagotovila enakopravnejši položaj vsem vinarjem na trgu.

Čebelarska zveza Slovenije nasprotuje novemu izračunu, ki naj bi bil previsok.

Oglasila se je tudi Zveza lastnikov gozdov, ki nasprotuje povečanju zneskov katastrskega dohodka in uporabi rastiščnega koeficienta kot korekcijskega faktorja, brez upoštevanja obsega lesne zaloge.

Na predlog zakona pa sta podali pripombe tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zadružna zveza Slovenije. Zbornica podpira vse pripombe svojih članov glede obravnave proizvodnje vina in oljčnega olja, posebej pa zahteva, da se tudi za gozd in čebelje panje upošteva višji odstotek stroškov (80 oz. 90 %) ter predlaga daljše prehodno obdobje. Predlaga tudi delno korigiranje ekonomskega računa na način, da se ne upošteva vrednost proizvodnje za vrste pridelave, ki niso vezane na zemljišče (intenzivna živinoreja), da se dodatno prilagodi vrednost proizvodnje iz ekonomskega računa za pridelavo sadja iz travniških nasadov ter da se izloči vrednosti od pridelave, za katero se bo katastrski dohodek določal posebej (posebne kulture). Zahtevajo tudi določitev načinov korekcije katastrskega dohodka glede na ekonomsko moč kmetije. Zadružna zveza pa meni, da povečanje katastrskega dohodka ni primerno, da rešitve niso v skladu s predlogi delovne skupine, ne da bi navedla, katere rešitve odstopajo od dogovorjenih, da so povečanja neprimerna predvsem za kmetije na hribovskih območjih ter da predlog zakona ni bil usklajen s kmetijsko stroko in interesnimi organizacijami.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno so bile upoštevane pripombe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na način, da se je popravilo izračune z izločitvijo nekaterih vrst pridelave (celotna pridelava zelenjadnic, pridelava krme in intenzivna živinoreja) in s tem skupni znesek katastrskega dohodka znižalo s 174 mio. evrov na okoli 136 mio. evrov; izvedlo se je torej delno korekcijo prihodkov iz ekonomskega računa, ne da bi se pri tem znižal delež priznanih stroškov, čeprav je bil ta delež prav na račun

poenostavitev in robustnosti sistema po dogovoru določen nekaj višje od deleža stroškov, kot jih izkazuje ekonomski račun;

- drugi predlogi niso bili upoštevani, saj bi njihovo upoštevanje pomenilo odstop od že usklajenih rešitev.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Ni se upoštevala zahteva po povišanju deleža stroškov za gozdove in čebelje panje, saj podatki kažejo, da je predlagan delež strokovno upravičen in skladen z dogovori v okviru strokovnih usklajevanj. Prav tako ni primerno upoštevati zahteve, da se tudi dohodek od proizvodnje vina in oljčnega olja vključi v izračun katastrskega dohodka. Kot se pojasnjuje v zakonu, se bo ta dohodek za male obsege predelave upošteval kot del katastrskega dohodka vinograda in oljčnika brez povečanja osnovnega katastrskega dohodka, kar pa se bo uredilo v okviru davčnih predpisov. Glede na to, da velika večina vinarjev in oljkarjev v Sloveniji razpolaga z manj kot 0,5 hektara vinograda ali oljčnika, se bo s tako rešitvijo problematiko za večino uredilo. Glede zahtev po ureditvi statusa vinarjev se prav tako v zakonu pojasnjuje, da se bo ta moral urediti v okviru predpisov o dopolnilnih dejavnostih, ki so v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Prav tako bo moralo pravila za možnost preverjanja rastiščnega koeficienta gozda urediti pristojno ministrstvo. Priprave za ureditev navedene problematike se že izvajajo, rešitve pa so že usklajene.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Mag. Mateja Vraničar Erman
državna sekretarka

**ZAKON
O UGOTAVLJANJU KATASTRSKEGA DOHODKA****I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Zdaj veljavni Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. 9/11, 47/12, 55/13 in 41/14; v nadaljnjem besedilu: ZUKD-1) je bil pripravljen za to, da se ocenjevanje katastrskega dohodka veže na nove podatke o zemljiščih, saj so bili stari podatki (podatki o katastrskih kulturah in razredih) nevzdrževani in zato nezanesljivi, predvsem pa je Vlada Republike Slovenije sprejela odločitev, da se ti podatki v zemljiškem katastru prenehajo voditi. Poleg tega je stroka ugotavljala, da prej veljavna metoda ni več primerna za posodobitev izračunov katastrskega dohodka, ki so bili zastareli in glede na dejanske gospodarske razmere bistveno podcenjeni. Zato je bilo treba razviti in uveljaviti novo metodo, ki bi temeljila na novih podatkih o kakovosti kmetijskih in gozdnih zemljišč (boniteta in rastiščni koeficient), kot podatek o vrsti pridelave na zemljišču pa upoštevala podatek o podrobnejši vrsti rabe, ki ga za vsa kmetijska zemljišča v Republiki Sloveniji vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

ZUKD-1 je začel veljati konec februarja 2011, uporabljati pa bi se moral začeti s 1. julijem 2011 tako, da bi zagotovil nove ocene dohodka za leto 2012. Po sprejetju zakona se je uveljavitev nove metode dve leti zamikala zaradi težav pri ureditvi potrebnih baz podatkov v okviru zemljiškega katastra (problem povezave podrobnejše dejanske rabe v zemljiškem katastru, ki se določa na podlagi posnetkov iz zraka, z zemljiškimi parcelami, ki temeljijo na digitalnem prikazu, ki parcele premalo zanesljivo umešča v prostor). V tem času se je podaljševala uporaba stare metode. Prve ocene dohodka na podlagi nove metodologije so se dejansko izdelale in javno razgrnile šele spomladi 2013. Čeprav je bila nova metoda razvita v sodelovanju z agrarnoekonomsko stroko in interesnimi organizacijami ter čeprav je bilo jasno, da bodo novi izračuni prinesli prerazporeditev dohodkov med vrstami pridelave in da bodo v splošnem ocene dohodka precej višje, je ob prvi razgrnitvi izračunov prišlo do političnega in stanovskega nasprotovanja in pritiska za znižanje strokovnih ocen. Sledeč tem zahtevam so se izračuni v nekaterih delih prilagodili, kar je imelo za posledico ponovno nerealno oceno dohodka, ki pa je bila še vedno ocenjena kot previsoka. Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. 55/13; v nadaljnjem besedilu: ZUKD-1B) se je zato za leto 2013 uveljavila prehodna rešitev, po kateri se je katastrski dohodek za vrste rabe, za katere bi se glede na nove izračune moral povišati, dvignil za največ 10 %, tam, kjer pa bi se moral znižati, se je to izvedlo nemudoma. S to rešitvijo se je želel zagotoviti postopen prehod na nove zneske katastrskega dohodka.

Obenem je Vlada Republike Slovenije na podlagi sklepa št. 00729-48/2013/5 z dne 30. 8. 2013 ustanovila delovno skupino, sestavljeno iz predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za finance, Ministrstva za okolje in prostor, nekaterih strokovnih ustanov in tudi interesnih združenj (Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Sindikat kmetov Slovenije), ter ji dodelila nalogo, naj preveri primernost nove metode in pripravi predloge za boljše rešitve.

V pričakovanju ugotovitev delovne skupine je bila v letu 2014 uveljavljena nova novela Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (Zakon o spremembah Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, Uradni list RS, št. 41/14 – ZUKD-1C), s katero se je določilo, da se katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj za leta 2014, 2015 in 2016 določi tako, kot se je določila za leto 2013, in da se postopek letnega izračunavanja katastrskega dohodka za ta leta ne izvede. S tem se je katastrski dohodek zamrznil na raven, kot je bila z novelo ZUKD-1B določena za leto 2013.

Delovna skupina je delovala v dveh mandatih. V končnem poročilu prvega mandata je ugotovila, da je obstoječi način izračuna katastrskega dohodka, ki temelji na podrobnih kalkulacijah za posamezne vrste pridelave, ki omogočajo zelo natančno ugotavljanje prihodkov in stroškov, z metodološkega vidika na splošno ustrezen, saj v osnovi zagotavlja opredelitev višine katastrskega dohodka, ki izraža razliko med tržno vrednostjo pridelave na posameznem kmetijskem ali gozdnem zemljišču in upravičenimi nujnimi pridelovalnimi stroški. Po podrobnejši analizi pa je bilo hkrati ugotovljeno tudi več slabosti, ki jih ima sedanji sistem, med njimi je delovna skupina še posebej poudarila:

- primernost nekaterih statističnih evidenc, katerih uporabo določa ZUKD-1 in ki so se v nekaterih primerih izkazale kot nepopolne, neustrezne ali ne dovolj natančne (z vidika kakovosti, kot jo zahteva metodologija),
- izrazito občutljivost izračuna katastrskega dohodka na prihodkovni strani, katere vzrok so velika medletna nihanja ocenjenih količin pridelkov in njihovih cen, zaradi česar je lahko problematično letno spreminjanje izračunov, kot jih nalaga ZUKD-1,
- veliko število vključenih spremenljivk, kar povzroča nepreglednost izračuna,
- opredelitev proizvodnih območij na ravni administrativnih statističnih regij, ki ne izražajo v zadostni meri podobnih naravnih danosti in gospodarskih pogojev za kmetijsko pridelavo, kar ima lahko za posledico nesorazmerja v višini katastrskega dohodka,
- prek posameznih rab kmetijske zemlje neustrezno ovrednotena živinoreja, ki ni zajeta v celoti in v strukturi izračunanega KD ne ponazarja ustreznega deleža.

Delovna skupina je ugotovila, da obstoječe metode ni mogoče izboljšati (povečati stabilnosti, preprostosti in robustnosti) le z manjšimi dopolnitvami in spremembami, zato je priporočila, da bi bilo smiselno razmisliti o drugačnem modelu, ki bi omogočal stabilnejši izračun katastrskega dohodka in bi bil odvisen od manjšega števila spremenljivk, ob zavedanju, da bi bil izračun ob taki rešitvi zaradi manjše natančnosti in odzivnosti seveda veliko bolj pavšalen.

Drugi mandat je delovna skupina posvetila pripravi predlogov za nove rešitve. V končnem poročilu drugega mandata je skupina predlagala, naj bo nova metoda preprosta in pregledna, naj zagotovi stabilne in preverljive izračune in naj temelji na že razpoložljivih podatkih. Kot cilj je zagovarjala pavšalno ocenjevanje dohodka kmetijske in gozdarske dejavnosti na podlagi izračunov vrednosti standardnega outputa na ravni posamezne kmetije, evidentirane v registru kmetijskih gospodarstev, ki pa mora zajeti vse kmetije in vsa kmetijska zemljišča. Kmetijska zemljišča, ki niso v aktivni rabi, naj se v okviru davčne zakonodaje ustrezno obravnavajo v okviru davka na premoženje. Podprla je rešitev, da se v pavšalno ocenjevanje dohodka vključi vsa kmetijska pridelava, tudi posebne intenzivne kulture. Posebej je poudarila pomembnost ustreznega upoštevanja dohodka živinoreje. Strinjala se je, da se prihodki oziroma dohodki popravijo glede na naravne razmere, pri čemer se uporabijo točke OMD, bonitetne tčke ali drugi faktorji, ki so preverljivi v uradnih evidencah. Na odhodkovni strani naj se določi splošni delež normiranih odhodkov, ki se popravi glede na vrsto pridelave ter glede na gospodarsko in fizično velikost kmetijskega gospodarstva (večji delež za manjša kmetijska gospodarstva in manjši za večja). Predlagala je tudi, naj se prouči možnost zajetja dohodka od prve stopnje predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov v pavšalno oceno dohodka kmetijske in gozdarske dejavnosti. Glede na stanje Registra kmetijskih gospodarstev (nepopolnost, zajem le dela zemljišč itd.) pa je sprejela tudi dopolnilni sklep, da se, če zaradi administrativnih ali drugih omejitev ne bo mogoče uporabiti podatkov Registra kmetijskih gospodarstev, po podobni metodologiji izračuna pavšalni dohodek na osnovi podatkov o zemljiščih v zemljiškem katastru.

Glede na opisano stanje se ugotavlja, da na podlagi ZUKD-1 moratorij na ugotavljanje katastrskega dohodka velja do letošnjega leta, kar pomeni, da bi bilo treba, če se ne pripravi nov zakon z novo metodologijo, v letošnjem letu izvesti nove izračune v skladu z veljavno metodologijo, ki jo je delovna skupina označila za splošno ustrežno in korektno, vendar pa prezapleteno, nepregledno in nestabilno. Zato se podpira uveljavitev nove metode v skladu s priporočili delovne skupine, čemur je namenjen predlog novega zakona.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je uveljaviti novo metodo ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj v skladu s priporočili in usmeritvami delovne skupine ob zavedanju, da nove metode (še) ni mogoče vezati na Register kmetijskih gospodarstev, kar pomeni, da se uveljavi metoda, vezana na podatke o zemljiščih v zemljiškem katastru.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na načelih zakonitosti, transparentnosti, učinkovitosti in enakopravne obravnave.

Načeli zakonitosti in transparentnosti se uveljavljata predvsem tako, da zakon jasno, pregledno in preprosto za razumevanje ureja pravila določanja katastrskega dohodka in rokov uveljavitve v prehodnem obdobju tako, da dopušča zavezancem možnost presoje in pravočasne izbire načina obdavčitve dohodkov.

Načelu učinkovitosti se sledi s tem, da se metoda veže na razpoložljive in vsem dostopne podatke in da se pravila v velikem delu urejajo v zakonu.

Načelo enakomernosti in enakopravne obravnave se zagotavlja s tem, da se v sistem katastrskega dohodka po novem vključujejo vse vrste pridelave, tudi posebne intenzivne kulture, za katere je bilo do zdaj treba dohodek ugotavljati na podlagi knjigovodstva, ter da se s prehodnim obdobjem ohranja primerljivost v višini katastrskega dohodka za parcele z enako vrsto rabe in omogoča postopen prehod na nove izračune. Enakopravnost obravnave se bo dodatno urejala v okviru sistema dohodnine, kjer se bo popravila obremenitev kmetij (kmečkih gospodinjstev) s pavšalno ocenjenim dohodkom glede na njihovo gospodarsko moč, manjši obsegi predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov, ki še ne izkazujejo lastnosti samostojnega opravljanja dejavnosti predelave, pa se bodo z vidika načela sorazmernosti vključili v okvir pavšalnega ocenjevanja dohodka.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se predlagajo naslednje rešitve:

- izračuni katastrskega dohodka temeljijo na agregatnih podatkih ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo,
- katastrski dohodek se za posamezne vrste pridelave, vezane na vrste rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, ugotovi kot prihodek posamezne vrste pridelave, zmanjšan za določen delež stroškov, ki se določi na podlagi deleža stroškov v skupnem ekonomskem računu kmetijske ali gozdarske dejavnosti,
- katastrski dohodek se določi v razredih proizvodne sposobnosti za kmetijska zemljišča na podlagi bonitetnih točk in za gozdna zemljišča na podlagi rastiščnega koeficienta,
- določi se količnik za izračun dodatnega katastrskega dohodka posebnih intenzivnih kultur (pridelava jagod, špargljev, intenzivna pridelava vrtnin, reja polžev itd.) kot večkratnik katastrskega dohodka kmetijskega zemljišča brez podrobnejše vrste dejanske rabe (njive in travinje),
- pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se ugotovi kot prihodek od čebelarstva iz ekonomskega računa, zmanjšan za enak delež stroškov, kot velja za gozdna zemljišča,
- ohrani se korekcija katastrskega dohodka zaradi omejene možnosti pridelave na območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi,
- katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se ugotavljata na vsaka tri leta na podlagi predhodnega petletnega povprečja podatkov ekonomskega računa,
- določi se smiselno prehodno obdobje postopnega povečevanja novih zneskov katastrskega dohodka do končne vrednosti.

Skladno z zahtevo, da se poenoti sistem pavšalnega ocenjevanja dohodka za vse vrste kmetijske pridelave, se z novim zakonom ureja tudi možnost določanja katastrskega dohodka za vrste pridelave (intenzivna pridelava vrtnin, zelišč, okrasnih rastlin itd.), za katere se do zdaj katastrski dohodek zaradi neevidentiranja teh površin in tudi zaradi velike heterogenosti teh vrst pridelave, ki jih je težko urediti z enotnimi merili, ni ugotavljal. Zato so se morali za tako pridelavo dohodki za davčne in druge namene ugotavljati tako kot za druge

pridobitne dejavnosti, torej na podlagi vodenja knjigovodstva ter ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Za namene ugotavljanja katastrskega dohodka za take posebne kulture se te določajo kot zelenjadnice (vrtnine) in zelišča v intenzivni pridelavi (več kot ena zelenjadnica ali zelišče na isti površini v posameznem letu), enoletne in trajne zelenjadnice, zelišča, jagode in druge trajne kulture na njivah, kot so artičoka, šparglji, vključno s pridelavo semen in sadik zelenjadnic in zelišč, sadik sadnih in okrasnih rastlin itd., ki se pridelujejo v tleh na prostem ali v tunelih, in reja polžev na njivah. S seznama posebnih kultur za namene ugotavljanja katastrskega dohodka pa se še vedno izloča pridelava v rastlinjakih, pridelava okrasnih rastlin in vsa pridelava, ki ni vezana na zemljišče.

Zakon določa, za katere posebne kulture bo mogoče po novem dohodek oceniti pavšalno. Vendar zanje le določi višino katastrskega dohodka, ne ureja pa evidentiranja teh površin v zemljiški kataster. Posebne kulture so namreč v glavnem enoletne, izjemoma večletne kulture, katerih pridelava se pogosto seli s ene površine na drugo oziroma z enega zemljišča na drugo. Zato zanje ni vzpostavljeno evidentiranje v evidenci dejanske rabe niti v evidencah GERK. Za take kulture zato ni mogoče pridobiti podatkov o površinah na način, da bi se te površine neposredno iz neke že obstoječe evidence vpisale v zemljiški kataster po uradni dolžnosti. Prav tako ne bi bilo smiselno vsako leto sproti sporočati podatkov o teh površinah v zemljiški kataster, saj bi to zahtevalo navezavo obsega tovrstne pridelave na konkretne zemljiške parcele, kar je včasih težko določiti. Zato v zakonu ni predvidena vzpostavitev evidence rabe za posebne kulture, ampak se bo rešitev urejala v okviru davčnih predpisov, pri čemer se bo osebam, ki pridelujejo posebne kulture, dala možnost, da uredijo evidenco teh površin brez geolociranja in razmejevanja po parcelah ali GERK z letnim sporočanjem površin pod posebnimi kulturami v okviru zbirnih vlog za uveljavljanje pravic iz naslova ukrepov kmetijske politike pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Davčni organ bo od pristojnega ministrstva prevzel podatke o teh površinah in jih pripisal članom kmečkega gospodinjstva osebe, ki bo površine prijavila, pripisal pa jim bo tudi katastrski dohodek, določen s tem zakonom. S tem bo tudi pridelovalcem posebnih kultur dana možnost, da se dohodek od te pridelave ugotavlja pavšalno, na podlagi katastrskega dohodka, s čimer bodo razbremenjeni obveznosti vodenja knjigovodstva za davčne namene, s tem pa tudi obveznosti izdajanja računov z davčnim potrjevanjem, če ne bodo zavezanci za DDV. Seveda pa bodo še vedno imeli možnost, kot vsi zavezanci, ki lahko koristijo ugodnost ugotavljanja dohodka na podlagi pavšalnega ocenjevanja, da se odločijo za vodenje knjigovodstva in s tem za realnejše izkazovanje dohodka.

Z zakonom se jasno razmejuje, da se katastrski dohodek ugotavlja le za dejavnost kmetijstva in gozdarstva. Kakršna koli pridelava, ne glede na stopnjo, obliko in obseg, se za ugotavljanje katastrskega dohodka ne upošteva. V praksi pa se pojavljajo zahteve, da bi se tudi del pridelave vključil v pavšalni način ugotavljanja dohodka oziroma upošteval v okviru katastrskega dohodka, s čimer bi se izvajalci teh dejavnosti administrativno razbremenili vodenja knjigovodstva za namene ugotavljanja dohodka. Priporočila za proučitev te možnosti je podala tudi delovna skupina, pristojna za pripravo predlogov za novo metodo ugotavljanja katastrskega dohodka.

Načeloma je treba predelovalne dejavnosti, ki niso vezane na konkretno zemljišče ne na popolnoma lastne osnovne surovine (tudi za dopolnilne dejavnosti na kmetiji je dovoljen dokup osnovnih pridelkov), obravnavati primerjalno z drugimi nekmetijskimi dejavnostmi. Za vse te dejavnosti velja, da morajo dohodek ugotavljati na podlagi knjigovodstva, ob izpolnjevanju določenih pogojev pa imajo možnost izbrati administrativno poenostavitve ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v višini 80 % prihodkov. Opozoriti je tudi treba, da so dejavnosti predelave zelo raznovrstne in stopnje predelave različne, s tem pa so lahko tudi gospodarski učinki ob istem obsegu bistveno drugačni. Zato za dejavnosti predelave kmetijskih pridelkov ni primerno niti ni treba določati posebnega načina ugotavljanja dohodka. Treba pa bi bilo razmisliti o poenostavitvah za zelo majhne obsege predelave, ki so tesno povezani s pridelavo surovin (s kmetijsko dejavnostjo), nimajo pa še značilnosti samostojne dejavnosti (kot bistvene značilnosti samostojnega opravljanja dejavnosti se šteje trajno ali periodično izvajanje dejavnosti za

realizacijo na trgu za doseganje dobička). Za tako predelavo tudi v mednarodni praksi pogosto najdemo izjeme, vendar je te mogoče določiti le na ravni ekonomske enote, torej proizvodnega obrata, ki je v Sloveniji s predpisi o kmetijstvu opredeljen kot kmetijsko gospodarstvo, s predpisi o dohodnini, ki se omejujejo le na dejavnost fizičnih oseb, pa kot kmečko gospodinjstvo. Majhne količine živil, za katere proizvajalcem ni treba registrirati živilskega obrata niti izpolnjevati zahtev glede označevanja za sledenje izpolnjevanja higienskih pravil, določa Pravilnik o določitvi majhnih količin živil, pogojih za njihovo pridelavo ter o določitvi nekaterih odstopanj za obrate na področju živil živalskega izvora (Uradni list RS, št. 96/14), sprejet na podlagi zakona, ki ureja kmetijstvo. Ta kot majhne obsege določa predelavo rastlinskih in živalskih pridelkov s površine do 1 hektarja njiv ali ekstenzivnega sadovnjaka, 0,3 hektarja intenzivnega sadovnjaka ali vinograda in 0,15 hektarja posebne kulture, če kmetija nima živilskega obrata. Vendar je treba posebne rešitve iskati na ravni ekonomske enote, torej na ravni kmetije oziroma kmečkega gospodinjstva ob upoštevanju razpoložljivih površin zemljišč. Zato se bodo posebne rešitve za namene dohodnine urejale v okviru predpisov, ki urejajo dohodnino.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane vsebine neposredno ne bodo imele pomembnejših dodatnih učinkov na javnofinančne prihodke, postopno povečevanje pavšalno ocenjenih dohodkov kmetijske in gozdarske dejavnosti pa se lahko odrazi v nekoliko višjih davčnih prihodkih iz naslova dohodnine ter iz naslova prispevkov za socialno varnost, vezanih na pavšalno ocenjen dohodek.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva. Hkrati nova poenostavljena metoda ugotavljanja pavšalnih dohodkov kmetijske in gozdarske dejavnosti pomeni razbremenitev proračunskih sredstev, saj se bodo izračuni izvajali redkeje, zaradi poenostavitve pa se prav tako ne zahteva več posebna služba za izvajanje, ki je bila v zdaj veljavnem sistemu organizirana pri Geodetski upravi Republike Slovenije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Pravo EU ne posega neposredno na področje pavšalnega ocenjevanja dohodkov za davčne (in druge javne) namene. To področje je prepuščeno državam članicam, zato uskladijev nacionalnih predpisov s pravom EU ni potrebna.

Mednarodne primerjave kažejo, da večina držav, ki omogočajo pavšalno ocenjevanje dohodkov kmetijske in gozdarske dejavnosti (Avstrija, Italija, Nemčija itd.), te dohodke praviloma določa precej nižje od ravni realnih dohodkov in jih tudi redno ne usklajuje. Izračune najpogosteje izvajajo strokovne ustanove, postopki pa tako kot pri nas vključujejo tudi resorna usklajevanja. Gre za specifične, po državah zelo različne rešitve, ki kot že rečeno, niso podvržene usklajevanju. Države lahko torej to področje urejajo popolnoma samostojno.

Sistemi iz drugih držav, ki jih prikazujemo v nadaljevanju, se v podrobnostih med seboj razlikujejo, vendar obstajajo med njimi tudi določene skupne značilnosti, v določenem delu pa so podobni sistemu ugotavljanja katastrskega dohodka v Sloveniji.

Avstrija

V Avstriji je izhodišče ocene dohodka iz kmetijstva in gozdarstva enotna vrednost kmetijskega gospodarstva, določena na podlagi točkovanja proizvodne sposobnosti kmetijskih zemljišč (njivsko ali travniško število), ki temelji na sistemu ocenjevanja proizvodne sposobnosti zemljišč.

Sistem izračunavanja enotne vrednosti kmetijskega gospodarstva tudi v Avstriji temelji na kapitalizaciji čistega donosa. Enotna vrednost je tako 18-kratnik čistega donosa, ki bi ga kmetijsko gospodarstvo lahko doseglo glede na proizvodno sposobnost zemljišč, ki jih ima na voljo. Enotna vrednost je davčna osnova za davek na nepremičnine, osnova za dajanje posojil in subvencij ter osnova za načrtovanje v kmetijstvu, urejanje zemljišč, ocenjevanje prometne vrednosti zemljišč itd.

Pavšalno oceno dohodka v okviru svojih pristojnosti ugotavlja avstrijska geodetska služba, ki je zadolžena tudi za pridobivanje vseh potrebnih podatkov za ocenjevanje. Ocena dohodka je v bistvu del sistema množičnega vrednotenja, saj je vrednost kmetijskih in gozdnih zemljišč izhodišče za njeno določitev. Geodetska služba je sicer podrejena ministrstvu za delo in gospodarske zadeve, vendar je na zvezni ravni institucionalno povezana z ministrstvom, pristojnim za finance, in ji je naloženo tudi določanje davčne osnove za obdavčitev nepremičnin. Vrednotenje se izvaja v okviru davčnega katastra.

Za nekatere intenzivne vrste pridelave, kot na primer za vinogradništvo in pridelavo vina, vrtnarstvo, pridelavo hmelja, gojitve zdravilnih zelišč in okrasnih rastlin, pa tudi za dopolnilno dejavnost kot so turizem na kmetiji, predelava kmetijskih pridelkov itd., veljajo posebni kriteriji. Tako na primer za pridelavo grozdja in vina velja, da je potrebno za to dejavnost, kadar površina vinogradov na kmetijo preseže 0,6 hektara, ne glede na to, ali vrednost kmetije presega prag za pravico do pavšalne obdavčitve, dohodek tako od pridelave grozdja kot od pridelave vina, mošta, grozdnega soka, prodaje pijač in hrane v okviru vinotoča, ugotavljati ali na podlagi vodenja prihodkov in z upoštevanjem 70 % normiranih odhodkov ali pa na podlagi popolnega knjigovodstva.

Za vrtnarstvo je mogoče ugotavljati davčno osnovo na podlagi enotne vrednosti do mejnega zneska enotne vrednosti 65.000 eurov, s tem, da je enotna vrednost za vrtnarske površine ustrezno višja kot za druge obdelovalne površine, površine pa je potrebno obvezno prijavljati. Ne glede na to pa velja prag 1.500 eurov prihodka iz tega naslova v posameznem letu. Ko je prag presežen, mora dejavnost preiti na sistem ugotavljanja davčne osnove z vodenjem knjigovodstva.

Podobno so pragi določeni tudi za čebelarstvo, za katero velja, da se do 40 panjev dohodka ne ugotavlja, nad tem obsegom pa je določena pavšalna davčna osnova na panj, ki je različno določen za obseg do 99 panjev, med 99 in 300 panji in za obseg, ki presega zgornjo mejo.

Za vse dejavnosti, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov ali dejanskih prihodkov in odhodkov, se ukrepi kmetijske politike posebej všttevajo v davčno osnovo.

Tudi za gozdarstvo se davčna osnova določa na podlagi enotne vrednosti, vendar le za primarno dejavnost. Vsa predelava lesa se obravnava kot dopolnilna dejavnost ali obrt.

Nemčija

Za potrebe ugotavljanja dohodka se šteje, da se izvaja osnovna kmetijska dejavnost takrat, ko se kmetijska zemljišča uporabljajo za pridelovanje rastlinskih pridelkov in reje živine pri običajnem načinu gospodarjenja. Živinoreja se šteje za osnovno kmetijsko dejavnost, dokler je mogoče obseg te reje povezovati z razpoložljivimi površinami za pridelavo krme. Tudi dohodki iz dejavnosti, povezanih s kmetijstvom, kakršne so čebelarstvo, ribogojstvo in nekatere vrste predelave kmetijskih pridelkov, so del osnovne kmetijske dejavnosti, če ne presegajo dohodkov iz kmetijstva.

Dohodek za tovrstno kmetijsko dejavnost se za davčne namene ugotavlja na tri načine: na podlagi dvostavnega knjigovodstva, na podlagi poenostavljenega sistema evidentiranja prejemkov in izdatkov in v celoti pavšalno na podlagi ocenjene enotne vrednosti kmetijskega gospodarstva. Katere metode ugotavljanja dohodka se upoštevajo, je odvisno od enotne vrednosti kmetije. Ta se določi na podlagi ocenjenega povprečnega mogočega donosa zemljišč v lasti in uporabi kmetije.

Metodologija izračuna pavšalne ocene dohodka in način vrednotenja se nista spremenila že od leta 1964.

Za gozdarstvo se pavšalni dohodek ne ugotavlja. Za davčne namene se dohodek iz gozdarstva vedno ugotavlja na podlagi evidentiranih prihodkov in odhodkov.

V Nemčiji so za vrednotenje, vključno z izračunavanjem pavšalne ocene dohodka iz kmetijstva, pristojne posamezne zvezne dežele oziroma njihova ministrstva za notranje zadeve. Podatke za izračun pridobivajo iz katastra, ki je kot zvezna služba organiziran na regionalni ravni. V nekaterih zveznih deželah sta kataster in služba za vrednotenje tudi organizacijsko povezana. Sistem vrednotenja temelji na zvezni zakonodaji in je na ravni posamezne dežele lahko le delno preoblikovan.

Pavšalna ocena dohodka temelji na dveh sestavinah:

- na enotni vrednosti, ki se oceni kot povprečni potencialni donos (dobiček), ustvarjen s kmetijsko pridelavo na enem hektarju kmetijskega ali gozdnega zemljišča, korigiran s pridelovalnimi pogoji in kapitaliziran s predpisano obrestno mero, in
- na gospodarski vrednosti, ki korigira enotno vrednost na posamezno kmetijo.

Za izračun končnega dohodka kmetije se k tako ocenjenemu dohodku prištejejo še vrednosti posebnih kultur ter dohodki iz dopolnilnih dejavnosti majhnega obsega, gozdarstva in prodaje/najema osnovnih sredstev, odštejejo pa se plačane najemnine in obresti. Med posebne kulture, ki jim je določena drugačna vrednost donosa, spadajo, šparglji in hmelj, vinogradništvo, vrtnarstvo, čebelarstvo, ribogojstvo, vzgoja božičnih dreves, vzgoja semen ipd.

V Nemčiji so za vrednotenje, vključno z izračunavanjem pavšalne ocene dohodka iz kmetijstva, pristojne posamezne zvezne dežele oziroma njihova ministrstva za notranje zadeve. Podatke za izračune pridobivajo od katastra, ki je kot zvezna služba organiziran na regionalni ravni. V nekaterih zveznih deželah sta kataster in služba za vrednotenje tudi organizacijsko povezana. Sistem vrednotenja temelji na zvezni zakonodaji in je na ravni posamezne dežele lahko le delno preoblikovan.

Italija

V Italiji je dohodek iz kmetijstva za kmetije in mala kmetijska podjetja obdavčen izključno po sistemu katastrskega dohodka.

Vsa zemljišča, ki so evidentirana po parcelah, imajo v zemljiškem katastru pripisan določen donos (katastrski dohodek), ki je tudi podlaga za obdavčenje.

Katastrski dohodek je povprečna ocena dohodka pri običajni vključitvi kapitala in delovne sile.

V Italiji je za ugotavljanje pavšalne ocene dohodka iz kmetijstva, vezanega na uporabo kmetijskih in gozdnih zemljišč, odgovorno ministrstvo, pristojno za finance, oziroma agencija za kataster v njegovi pristojnosti.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo delno povečal administrativno obremenitev davčnega organa, saj se bodo po novem v pavšalno ocenjevanje dohodka vključile tudi posebne intenzivne kulture, za katere davčni organ podatkov o površinah ne bo mogel dobiti neposredno iz zemljiškega katastra, ampak jih bo posebej pridobil od ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. V okviru postopka odmere dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti bo treba nadgraditi programske rešitve.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

S predlogom zakona se ne nalagajo nove administrativne obveznosti, vendar bodo zaradi novih rešitev za namene dohodnine morali lastniki oziroma uporabniki zemljišč, na katerih se pridelujejo posebne intenzivne kulture, v skladu s predpisi o kmetijstvu, površine pod temi kulturami v okviru zbirnih vlog za uveljavljanje plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike sporočiti ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo. Seveda pa bodo, če bodo to storili, razbremenjeni obveznosti vodenja knjig za svojo dejavnost, kar pa je velika administrativna poenostavitev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona vpliva na fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost. Te bodo dodatno administrativno razbremenjene za del svoje dejavnosti (posebne intenzivne kulture), za katerega so do zdaj morale za namene ugotavljanja dohodka voditi ustrezno knjigovodstvo. Vendar bodo morale za te svoje dejavnosti dosledno površine evidentirati v okviru zbirnih vlog za subvencije pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo, česar do zdaj niso počele.

Ob upoštevanju podatkov ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo in pravil za ugotavljanje katastrskega dohodka, določenih s tem zakonom, se ocenjuje, da bo skupni katastrski dohodek, določen s prvimi izračuni na podlagi predlagane metodologije, znašal okoli 136 mio. evrov. Ob predlaganem prehodnem obdobju bo znesek v prvem letu uveljavitve za polovico nižji, torej okoli 68 mio. evrov, kar je 1,5 krat več od zneska (okoli 41 mio. evrov) skupnega katastrskega dohodka, ki se je določil s prehodnim zamrznjenim stanjem med letoma 2014 in 2016, ki je izhajalo iz stanja pred uvedbo nove metode. Večina povečanja je posledica ustrežnejšega zajema dohodka od živinoreje, zato se bo povečal predvsem katastrski dohodek na kmetijskih zemljiščih pod njivami in travinjem, višji je tudi katastrski dohodek za gozd. Za vinograde, pri katerih se izračun po novem navezuje le na pridelavo grozdja, se bo katastrski dohodek zmanjšal, za druge vrste dejanske rabe kmetijskih zemljišč in gozd pa se ne bo bistveno spremenil glede na lestvico za leto 2014.

Glede na navedeno se ocenjuje, da se bodo obveznosti, vezane na pavšalno ocenjen dohodek, za večino kmetij (kmečkih gospodinjstev) povečale. Vendar analize kažejo, da bo v povprečju na kmetijo katastrski dohodek še vedno znašal le okoli 288 evrov letno. Še vedno bo večina gospodinjstev s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči (preko 60 %) imela manj kot 200 evrov skupnega dohodka iz kmetijske dejavnosti letno in bo dohodnine od tega dohodka v celoti oproščena. Zaradi tega se bo dejansko v obdavčitev zajelo le okoli 102 mio. evrov katastrskega dohodka. Od kmečkih gospodinjstev, ki bodo zajeta v obdavčitev, jih skoraj 70 % ne bo doseglo letnega zneska skupnega dohodka 1.500 evrov.

Okoli 30 % kmečkih gospodinjstev v obdavčitvi se bo katastrski dohodek ob upoštevanju nove lestvice povečal do 50 %, približno tretjini med 50 in 300 % in okoli 30 % (to so predvsem kmečka gospodinjstva, ki so imela v zadnjih letih negativni katastrski dohodek) se bo katastrski dohodek povečal za več kot trikrat.

Problematika se rešuje v okviru predloga zakona s predlaganim prehodnim obdobjem postopnega povečevanja katastrskega dohodka in z iskanjem primernih rešitev v okviru

predpisov o dohodnini, kjer se bo proučilo možnost korekcije pavšalno ocenjenega dohodka glede na velikost kmetije (kmečkega gospodinjstva).

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo lahko vplival na socialni položaj zavezancev za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (vsaj za večje kmetije) s povečanjem obveznosti iz naslova dohodnine in socialnega zavarovanja in z zmanjšanjem obsega pravic iz javnih sredstev.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona so pristojni: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za finance in Geodetska uprava Republike Slovenije, ki bodo na običajen način poskrbeli tudi za obveščanje javnosti o novostih v predlogu zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremljata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prhrano in Ministrstvo za finance skladno s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Izhodišča za novo metodo in torej za nov zakon, so se pripravljala dve leti v okviru delovne skupine, v kateri so poleg strokovnjakov s področja agrarne ekonomike sodelovali tudi uradniki vseh pristojnih resorjev (Ministrstva za finance, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavoda za gozdove Republike Slovenije in Ministrstva za okolje) ter predstavniki vseh relevantnih strokovnih deležnikov (Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Sindikata kmetov Slovenije, Zadrुžne zveze Slovenije). Zainteresirana javnost je torej lahko ves čas sodelovala pri pripravi rešitev preko svojih predstavnikov v delovni skupini.

Delovna skupina je predlagala navezavo nove metode na podatke ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo in upoštevanje stroškov v deležu, kot jih izkazuje ekonomski račun. Predlagala je tudi, da se določijo bolj robustni, enostavnejši in preglednejši izračuni na ravni cele države (da se torej ne določa katastrskega dohodka po posameznih regijah) ter da se prouči možnost, da se del predelave vključi v pavšalno oceno dohodka kmetijske dejavnosti. Delovna skupina je opredelila načelna izhodišča in podala jasne usmeritve, katerim predlog zakona dosledno sledi.

Predlog zakona je bil zaradi dolgotrajne priprave metodologije ugotavljanja katastrskega dohodka, zaradi zavezujočega roka za uveljavitev nove metode pred koncem junija 2016 in zaradi dejstva, da se je nova metoda pripravljala ob sodelovanju tako stroke kot zainteresirane javnosti, relativno kratko obdobje v javni razpravi. Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja dne 5. 4. 2016 z rokom za podajanje pripomb do 13. 4. 2016.

Prejete pripombe se nanašajo na nekaj sklopov.

Najobsežnejši odziv posameznikov in interesnih nevladnih organizacij se nanaša na rešitev, po kateri se proizvodnja oljčnega olja za namene ugotavljanja katastrskega dohodka ne šteje več za kmetijsko dejavnost. Na ta predlog rešitve se je odzvalo šest posameznih proizvajalcev oljčnega olja ter Zveza društev oljkarjev Slovenije, Društvo oljkarjev Brda Dob, Društvo oljkarjev Slovenske Istre in Oljgarska zadruga Slovenske Istre. Vsi so menili, da je treba oljčno olje obravnavati kot kmetijski pridelek in ga vključiti v izračun katastrskega dohodka oljčnika, torej ohraniti zdaj veljavni sistem, ki je bil v sistemu ugotavljanja katastrskega dohodka urejen leta 2013. Društvo oljkarjev slovenske Istre je tudi izpostavilo, da se mora pri izračunu upoštevati vse površine oljčnikov ter da bi se moralo še vedno omogočati tudi negativen izračun katastrskega dohodka.

Drugi sklop pripomb se je nanašal na enako zahtevo glede vključitve vina v izračun katastrskega dohodka vinogradov. Predloga v zakonu ne podpirajo en posameznik, Združenje družinskih vinogradnikov Slovenije ter Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije – VINIS. Združenje družinskih vinogradnikov tudi izpostavlja, da predlagana rešitev pomeni za vinarje negotovost, saj ni jasno, ali bodo svojo dejavnost lahko opravljali kot dopolnilno dejavnost ali pa se bodo morali registrirati v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe. Ni jim jasen predlog, da se za določitev katastrskega dohodka vrednost pridelave iz ekonomskega računa za grozdje poveča za 3,3 krat. Želeli bi vpogled v trenutne zneske katastrskega dohodka. Manjka ekonomska analiza kot podpora predlaganim rešitvam. Nasprotno Vinska družba Slovenije predlog zakona v celoti podpira saj meni, da bo predlagana rešitev zagotovila enakopravnejši položaj vsem vinarjem na trgu.

Čebelarska zveza Slovenije nasprotuje novemu izračunu, ki naj bi bil previsok.

Oglasila se je tudi Zveza lastnikov gozdov, ki nasprotuje povečanju zneskov katastrskega dohodka in uporabi rastiščnega koeficienta kot korekcijskega faktorja, brez upoštevanja obsega lesne zaloge.

Na predlog zakona pa sta podali pripombe tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zadružna zveza Slovenije. Zbornica podpira vse pripombe svojih članov glede obravnave proizvodnje vina in oljčnega olja, posebej pa zahteva, da se tudi za gozd in čebelje panje upošteva višji odstotek stroškov (80 oz. 90 %) ter predlaga daljše prehodno obdobje. Predlaga tudi delno korigiranje ekonomskega računa na način, da se ne upošteva vrednost proizvodnje za vrste pridelave, ki niso vezane na zemljišče (intenzivna živinoreja), da se dodatno prilagodi vrednost proizvodnje iz ekonomskega računa za pridelavo sadja iz travniških nasadov ter da se izloči vrednosti od pridelave, za katero se bo katastrski dohodek določal posebej (posebne kulture). Zahtevajo tudi določitev načinov korekcije katastrskega dohodka glede na ekonomsko moč kmetije. Zadružna zveza pa meni, da povečanje katastrskega dohodka ni primerno, da rešitve niso v skladu s predlogi delovne skupine, ne da bi navedla, katere rešitve odstopajo od dogovorjenih, da so povečanja neprimerna predvsem za kmetije na hribovskih območjih ter da predlog zakona ni bil usklajen s kmetijsko stroko in interesnimi organizacijami.

Delno so bile upoštevane pripombe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na način, da se je popravilo izračune z izločitvijo nekaterih vrst pridelave (celotna pridelava zelenjadnic, pridelava krme in intenzivna živinoreja) in s tem skupni znesek katastrskega dohodka znižalo s 174 mio. evrov na okoli 136 mio. evrov; izvedlo se je torej delno korekcijo prihodkov iz ekonomskega računa, ne da bi se pri tem znižal delež priznanih stroškov, čeprav je bil ta delež prav na račun poenostavitve in robustnosti sistema po dogovoru določen nekaj višje od deleža stroškov, kot jih izkazuje ekonomski račun.

Druge pripombe se niso upoštevale. Ni se upoštevala zahteva po povišanju deleža stroškov za gozdove in čebelje panje, saj podatki kažejo, da je predlagan delež strokovno upravičen in skladen z dogovori v okviru strokovnih usklajevanj. Glede faktorje povečanja prihodka od

pridelave grozdja se v zakonu pojasnjuje, da je ta potreben da se določi primeren katastrski dohodek za vse vinograde v zemljiškem katastru. Brez upoštevanja tega faktorja bi bil katastrski dohodek vinogradov prenizek, saj ekonomski račun kot vrednost pridelave grozdja upošteva le 30 % dejanskega pridelka grozdja. Prav tako ni primerno upoštevati zahteve, da se tudi dohodek od proizvodnje vina in oljčnega olja vključi v izračun katastrskega dohodka. Kot se pojasnjuje v zakonu, se bo ta dohodek za male obsege predelave upošteval kot del katastrskega dohodka vinograda in oljčnika brez povečanja osnovnega katastrskega dohodka, kar pa se bo uredilo v okviru davčnih predpisov. Glede na to, da velika večina vinarjev in oljkarjev v Sloveniji razpolaga z manj kot 0,5 hektara vinograda ali oljčnika, se bo s tako rešitvijo problematiko za večino uredilo. Glede zahtev po ureditvi statusa vinarjev se prav tako v zakonu pojasnjuje, da se bo ta moral urediti v okviru predpisov o dopolnilnih dejavnostih, ki so v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Prav tako bo morale pravila za možnost preverjanja rastiščnega koeficienta gozda urediti pristojno ministrstvo. Priprave za ureditev navedene problematike se že izvajajo, rešitve pa so že usklajene.

Rešitev, da se v izračunu katastrskega dohodka upošteva le dohodek od pridelave kmetijskih pridelkov, je bila usklajena že v okviru delovne skupne, dodatno pa je tako rešitev utrdila razprava o obveznosti davčnega potrjevanja računov na kmetijah v okviru dopolnilnih dejavnosti, ki je pokazala, da si tudi kmetje želijo bolj primerljivo obravnavo vseh predelovalnih dejavnosti, da se torej tudi predelava oljk v oljčno olje in predelava grozdja v vino načeloma obravnavata kot dejavnost predelave in ne kot kmetijska dejavnost. Poleg tega je bilo že v okviru delovne skupine usklajeno, da se morebitne posebne rešitve (prilagajanje pavšalne ocene glede na gospodarsko moč posamezne kmetije, morebitno upoštevanje malih obsegov predelave v okviru pavšalne ocene dohodka itd.) uredijo, ne na ravni posameznega zemljišča, ampak na ravni ekonomske enote, torej kmetije oziroma kmečkega gospodinjstva, kar je mogoče urediti v okviru predpisov o dohodnini.

Predlog zakona torej izhaja iz usklajenih usmeritev, tako glede načina določanja prihodkov, deleža stroškov kot glede omejitve izračunov na kmetijske pridelke. V skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti pa se oljčno olje in vino uvrščata med živilske proizvode. Zato večine zahtev, podanih v okviru javne obravnave, ni bilo mogoče upoštevati.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Dušan Mramor, minister za finance,
- mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Irena Sodin, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Metod Dragonja, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Irena Popovič, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- Jožica Kastelic, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance,
- mag. Neva Žibrik, Ministrstvo za finance,
- Lucija Perko Vovk, Ministrstvo za finance

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja sistem ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj (v nadaljnjem besedilu: pavšalna ocena dohodka na panj) za davčne namene in druge javne namene, določene z zakonom.

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. katastrski dohodek je pavšalna ocena tržnega dohodka od dejavnosti kmetijstva in gozdarstva, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravniyo pridelave kmetijskih in gozdarskih pridelkov na kmetijskih in gozdnih zemljiščih v Republiki Sloveniji glede na njihovo proizvodno sposobnost;
2. pavšalna ocena dohodka na čebelji panj je pavšalna ocena tržnega dohodka od dejavnosti čebelarstva, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravniyo reje čebel v Republiki Sloveniji;
3. kot kmetijska dejavnost se šteje dejavnost pod šifro skupin Standardne klasifikacije dejavnosti (Standardna klasifikacija dejavnosti 2008, Statistični urad Republike Slovenije, Klasifikacije, št. 11, Ljubljana, 2010, ISSN 1408-9114, ISBN 978-961-239-156-0; v nadaljnjem besedilu: SKD) od 01.1 do 01.5, ki vključuje pridelavo kmetijskih pridelkov, ki so kot pridelki dejavnosti kmetijstva določeni s šiframi Klasifikacije proizvodov po dejavnostih (CPA 2008, Klasifikacija proizvodov po dejavnostih, Statistični urad Republike Slovenije, Klasifikacije, št. 12, Ljubljana, 2011, ISSN 1408-9114, ISBN 978-961-239-235-2; v nadaljnjem besedilu: KPPD) od 01.1 do 01.4, vključno s pripravo pridelkov za trg, kot so zlasti čiščenje, luščenje, sortiranje, zaščita pred kvarjenjem, razen zelenjadnic, sadik in okrasnih rastlin, intenzivne živinoreje ter čebelarstva in reje hišnih živali;
4. kot čebelarstva dejavnost se šteje dejavnost pridelave pridelkov, ki so kot pridelki dejavnosti čebelarstva določeni s šifro KPPD klasifikacije proizvodov 01.49.2, vključno s pridelavo medu, satja, matičnega mlečka, cvetnega prahu, propolisa, čebeljega voska in strupa ter čebeljih matic;
5. kot gozdarska dejavnost se šteje dejavnost pod šifro skupin SKD 02.1 in 02.2, ki vključuje dejavnost gojenja gozda in pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov, ki so kot pridelki gozdarstva določeni s šifro KPPD 02.2, vključno s pripravo lesnih sekancev v gozdu;
6. posebne kulture so zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi (več kot ena zelenjadnica ali zelišče na isti površini v posameznem letu), enoletne in trajne zelenjadnice in zelišča, jagode in druge trajne kulture na njivah, kot so zlasti artičoka, šparglji, semena in sadike poljščin, zelenjadnic in zelišč, ki se pridelujejo v tleh na prostem ali v tunelih, in reja polžev na njivah;
7. kmetijsko zemljišče je zemljišče, ki je po predpisih o evidentiranju nepremičnin po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirano kot kmetijsko zemljišče;
8. gozdno zemljišče je zemljišče, ki je po predpisih o evidentiranju nepremičnin po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirano kot gozdno zemljišče;
9. boniteta zemljišča je podatek o proizvodni sposobnosti zemljišča, ki se v obliki bonitetnih točk za vsako kmetijsko in gozdno zemljišče vodi v zemljiškem katastru po predpisih o evidentiranju nepremičnin;
10. rastiščni koeficient je podatek o proizvodni sposobnosti gozda, določen v obliki točk rastiščnega koeficienta na podlagi predpisov o gozdovih, ki se v skladu s predpisi o množičnem vrednotenju nepremičnin za vsako gozdno zemljišče vodijo v registru nepremičnin;

11. območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi so območja, na katerih je zaradi okoljevarstvenih, naravovarstvenih in drugih javnih interesov skladno s predpisi omejena ali onemogočena pridelava. Območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi se določijo po mejah parcel;
12. ekonomski računi za kmetijstvo in gozdarstvo so statistične informacije o proizvodnji, dodani vrednosti, dohodku, investicijah ter zaposlenosti v kmetijstvu in gozdarstvu, ki jo letno pripravlja Statistični Urad Republike Slovenije kot satelitski račun nacionalnih računov.

3. člen (pristojnosti)

- (1) Katastrski dohodek in pavšalno oceno dohodka na panj ugotavlja ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ).
- (2) Naloge ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj so:
 1. pridobivanje podatkov iz ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo o vrednosti proizvodnje po posameznih pridelkih ali skupinah pridelkov ter o vmesni potrošnji in potrošnji stalnega kapitala;
 2. pridobivanje podatkov o površini in številu bonitetnih točk oziroma rastiščnem koeficientu za zemljišča pod posamezno vrsto dejanske rabe oziroma posamezno vrsto podrobnejše dejanske rabe od Geodetske uprave Republike Slovenije;
 3. določitev vrednosti proizvodnje po posameznih pridelkih oziroma skupinah pridelkov;
 4. določitev vpliva bonitete in rastiščnega koeficienta na katastrski dohodek;
 5. določitev območij s posebnim režimom za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, posredovanje podatkov za ta območja Geodetski upravi Republike Slovenije za evidentiranje v zemljiškem katastru in določitev vpliva omejitev za ta območja na katastrski dohodek;
 6. vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje podrobnih podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo;
 7. priprava predloga izračunov zneskov katastrskega dohodka na hektar kmetijskega in gozdnega zemljišča glede na vrsto dejanske rabe oziroma podrobnejše dejanske rabe in boniteto zemljišča oziroma rastiščni koeficient (v nadaljnjem besedilu: priprava lestvic katastrskega dohodka) in predloga izračuna pavšalne ocene dohodka na čebelji panj;
 8. druge naloge, povezane z ugotavljanjem katastrskega dohodka, in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj.
- (3) Geodetska uprava Republike Slovenije je pristojna za:
 1. vodenje podatkov v zemljiškem katastru o podrobnejši vrsti dejanske rabe kmetijskih zemljišč in o območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi;
 2. pripisovanje katastrskega dohodka kmetijskim in gozdnim zemljiščem v zemljiškem katastru.

4. člen (podrobnejša vrsta dejanske rabe kmetijskih zemljišč)

Za namene tega zakona se v zemljiškem katastru za kmetijska zemljišča na način, določen v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, evidentirajo naslednje vrste podrobnejše dejanske rabe:

1. hmeljišče (šifra dejanske rabe 1160),
2. trajne rastline na njivskih površinah (šifra dejanske rabe 1180)
3. vinograd (šifra dejanske rabe 1211),
4. matičnjak (šifra dejanske rabe 1212),
5. intenzivni sadovnjak (šifra dejanske rabe 1221),
6. oljčnik (šifra dejanske rabe 1230),
7. ostali trajni nasadi (šifra dejanske rabe 1240),

8. plantaža gozdnega drevja (šifra dejanske rabe 1420).

5. člen
(pridelki in skupine pridelkov)

Za namene tega zakona se za določitev vrednosti proizvodnje, ki pripada posamezni vrsti dejanske rabe, ali podrobnejše dejanske rabe kmetijskih zemljišč upoštevajo naslednji pridelki ali skupine pridelkov iz ekonomskega računa za kmetijstvo ali ekonomskega računa za gozdarstvo:

1. za kmetijsko zemljišče brez evidentirane podrobnejše dejanske rabe: žita (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 01000), industrijske rastline razen hmelja (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 02000 razen šifre 12920), krompir (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 05000), drugi rastlinski pridelki (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 09000) in pridelki živinoreje razen 50 % vrednosti proizvodnje od prireje prašičev ter vrednosti proizvodnje od prireje perutnine in jajc ter drugih živalskih proizvodov (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 13000 razen 50 % od zneska pod šifro 11200, ter vrednosti proizvodnje pod šiframi 11500, 12200 in 12930 – med),
2. za hmeljišče: hmelj (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 12920),
3. za vinograd: grozdje (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 106400),
4. za intenzivni sadovnjak in ostale trajne nasade: sadje razen grozdja in oljk (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 06000 razen šifer 06400 in 06500),
5. za oljčnik: oljke (šifra ekonomskega računa za kmetijstvo 06500),
6. za gozdno zemljišče: gozdarski proizvodi brez stoječega lesa iz ekonomskega računa za gozdarstvo.

6. člen
(metodologija izračuna katastrskega dohodka)

(1) Katastrski dohodek se izračuna kot razlika med tržno vrednostjo možne pridelave (v nadaljnjem besedilu: tržni prihodek) in povprečnimi stroški.

(2) Tržni prihodek se za posamezno vrsto dejanske rabe zemljišč določi kot povprečna vrednost proizvodnje v proizvajalčevih cenah iz ekonomskega računa za predhodnih pet let za posamezne vrste pridelave, ki pripadajo posamezni vrsti zemljišč v skladu s prejšnjim členom.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se tržni prihodek za vinograd določi kot povprečna vrednost proizvodnje grozdja v proizvajalčevih cenah iz ekonomskega računa za predhodnih pet let, ki se jo korigira glede na celoten obseg pridelka grozdja v Republiki Sloveniji tako, da se jo poveča za 3,3-krat.

(4) Stroški vključujejo vmesno potrošnjo in potrošnjo stalnega kapitala.

(5) Za kmetijska zemljišča znašajo stroški 90 % tržnega prihodka.

(6) Za gozdna zemljišča znašajo stroški 60 % tržnega prihodka.

7. člen
(določitev katastrskega dohodka na hektar zemljišča – določitev lestvic katastrskega dohodka)

(1) Katastrski dohodek se izračuna na hektar površine posamezne vrste dejanske rabe zemljišča tako, da se katastrski dohodek, ugotovljen v skladu s prejšnjim členom, deli s

skupnim številom hektarjev posamezne vrste rabe zemljišč, evidentiranim v zemljiškem katastru na dan 15. marca leta, v katerem se katastrski dohodek ugotavlja in znesek korigira glede na boniteto oziroma rastiščni koeficient zemljišča.

(2) Korekcija katastrskega dohodka glede na bonitetne točke se izvede tako, da se bonitetne točke porazdeli v decile in za vsak decil pod povprečnim razredom bonitetnih točk katastrski dohodek zmanjša za določen odstotek in za vsak decil nad povprečnim razredom bonitetnih točk katastrski dohodek poveča za določen odstotek.

(3) Korekcija katastrskega dohodka glede na točke rastiščnega koeficienta se izvede tako, da se točke rastiščnega koeficienta porazdeli v skupine dveh točk in za vsako skupino pod povprečnim razredom rastiščnega koeficienta katastrski dohodek zmanjša za določen odstotek in za vsako skupino nad povprečnim razredom rastiščnega koeficienta katastrski dohodek poveča za določen odstotek.

(4) Odstotek povečanja ali zmanjšana katastrskega dohodka zaradi vpliva bonitetnih točk oziroma točk rastiščnega koeficienta se določi tako, da ostane skupni katastrski dohodek vseh zemljišč posamezne vrste rabe nespremenjen.

(5) Pristojni organ izdela lestvico katastrskega dohodka ločeno za kmetijska in gozdna zemljišča.

8. člen

(določitev katastrskega dohodka za trajne kulture na njivah, matičnjak, plantažo gozdnega drevja in posebne kulture)

(1) Katastrski dohodek se za trajne kulture na njivah, za matičnjak in za plantažo gozdnega drevja določi enako kot za kmetijska zemljišča brez evidentirane podrobnejše dejanske rabe.

(2) Katastrski dohodek posebnih kultur se določi kot dodatni katastrski dohodek v višini dvakratnika katastrskega dohodka intenzivnega sadovnjaka z boniteto med 61 in 70.

(3) Podatek o dodatnem katastrskem dohodku posebnih kultur iz prejšnjega odstavka se ne vodi v zemljiškem katastru.

9. člen

(določitev vpliva območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi)

(1) Vpliv območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi se določi v odstotkih zmanjšanja katastrskega dohodka za posamezno vrsto dejanske rabe zemljišča tako, da se upoštevajo omejitve v pridelavi znotraj posameznega območja in obseg njihovega vpliva na možnost doseganja dohodka.

(2) Pristojni organ izdela preglednico z odstotki zmanjšanja katastrskega dohodka po vrstah rabe zemljišč ter vrstah območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi.

10. člen

(pripis katastrskega dohodka na hektar zemljišča)

(1) Katastrski dohodek, določen v skladu s 7. členom tega zakona, se pripisuje vsakemu kmetijskemu in gozdnemu zemljišču glede na njegovo površino, vrsto dejanske rabe in boniteto zemljišča oziroma rastiščni koeficient, kot se vodi v zemljiškem katastru.

(2) Za zemljišča znotraj območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi se katastrski dohodek zmanjša za odstotek zmanjšanja dohodka zaradi omejitve intenzivnosti pridelave, ki se določi na podlagi ocene odstotka zmanjšanja dohodka, kot je določen v preglednici iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

11. člen

(metodologija izračuna pavšalne ocene dohodka na čebelji panj)

(1) Skupna pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se izračuna kot razlika med tržnim prihodkom in stroški.

(2) Tržni prihodek se določi kot povprečna vrednost proizvodnje medu (šifra ekonomskega računa 12930) v proizvajalčevih cenah za predhodnih pet let, kot jo izkazujejo podatki ekonomskega računa za kmetijstvo.

(3) Stroški vključujejo vmesno potrošnjo in potrošnjo stalnega kapitala.

(4) Za čebelje panje znašajo stroški 60 % tržnega prihodka.

(5) Pavšalna ocena na čebelji panj se izračuna tako, da se skupna ocena pavšalnega dohodka na čebelji panj deli s številom čebeljih panjev, evidentiranih v registru čebelnjakov pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo, na dan 15. aprila leta, v katerem se ugotavlja pavšalna ocena na čebelji panj.

12. člen

(postopek ugotavljanja)

(1) Pristojni organ (najmanj) vsaka tri leta do 15. aprila tekočega leta ob upoštevanju podatkov iz ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo za predhodnih pet let, podatkov iz zemljiškega katastra in podatkov iz registra čebelnjakov, v soglasju z ministrstvom, pristojnim za finance, pripravi predlog lestvic katastrskega dohodka, predlog odstotkov zmanjšanja katastrskega dohodka po vrstah rabe zemljišč in vrstah območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi ter predlog pavšalne ocene dohodka na čebelji panj.

(2) Vlada na podlagi predloga iz prejšnjega odstavka določi lestvice katastrskega dohodka, odstotke zmanjšanja katastrskega dohodka po vrstah dejanske rabe zemljišč in vrstah območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi in pavšalno oceno dohodka na čebelji panj in jih najpozneje do 30. junija leta v katerem prejme predlog iz prejšnjega odstavka, objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj, ugotovljena v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, se začneta pripisovati kmetijskim in gozdnim zemljiščem oziroma čebeljim panjem s 1. januarjem leta po letu objave lestvic katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Katastrski dohodek se zemljiščem v zemljiškem katastru pripisuje ob vsaki spremembi podatka o parceli, ki ima vpliv na pripis katastrskega dohodka.

(4) Geodetska uprava Republike Slovenije zagotavlja vpogled v trenutne podatke o višini katastrskega dohodka za kmetijska in gozdna zemljišča. Najpozneje do 20. septembra tekočega leta Geodetska uprava Republike Slovenije zagotovi tudi vpogled v podatke o katastrskem dohodku, izračunanem po lestvicah katastrskega dohodka za naslednje leto.

13. člen

(evidentiranje podrobnejše vrste dejanske rabe)

Podrobnejša vrsta dejanske rabe kmetijskih zemljišč se za namene tega zakona evidentira v zemljiškem katastru v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, in predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin.

14. člen

(evidentiranje območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi)

Območja posebnih režimov za kmetijsko dejavnost in gospodarjenje z gozdovi Geodetska uprava Republike Slovenije evidentira v zemljiškem katastru na podlagi podatkov o parcelah, ki se uvrščajo v posamezno območje posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, ki jih Geodetski upravi Republike Slovenije posreduje pristojni organ.

15. člen

(pridobivanje podatkov za ugotavljanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj)

(1) Podatke o parcelah, ki jih pristojni organ uvrsti v območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, pristojni organ pridobi od upravljavec podatkov.

(2) Podatke iz ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo pridobi pristojni organ iz zbirk podatkov Statističnega urada Republike Slovenije z javnim vpogledom.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(prvo ugotavljanje)

(1) Vlada na podlagi predloga lestvic katastrskega dohodka, predloga odstotkov zmanjšanja katastrskega dohodka po vrstah dejanske rabe zemljišč in vrstah območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi in predloga pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, ki ga pristojni organ, v soglasju z ministrstvom, pristojnim za finance, pripravi najpozneje v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona, prvič določi katastrski dohodek in pavšalno oceno dohodka na panj po tem zakonu najpozneje do 1. septembra 2016.

(2) V letu 2017 se katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj pripišeta v vrednosti 50 % in v letu 2018 v vrednosti 75 % katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, ugotovljenega na podlagi tega zakona.

17. člen

(prenehanje veljavnosti in uporaba)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. 9/11, 47/12, 55/13 in 41/14);
- Uredba o določitvi lestvic katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj za leto 2014 (Uradni list RS, št. 71/13);
- Uredba o določitvi kalkulacij za ugotavljanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj (Uradni list RS, št. 71/13).

(2) Določbe predpisov iz prejšnjega odstavka se uporabljajo za določanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, ki se nanašata na vključno leto 2016.

18. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S členom se določa vsebina zakona, ki ureja sistem ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj za davčne namene in druge javne namene, določene z zakonom. Z zakonom se urejajo definicije, podatki, potrebni za ugotavljanje, in pravila določanja pavšalnega dohodka.

Določa se tudi, da se katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na čebelji panj ugotavljata kot univerzalna in večnamenska kategorija za namene davčnih predpisov in vseh drugih predpisov, ki za izvajanje potrebujejo podatke o dohodkih iz kmetijske in gozdarske dejavnosti, za katero se dohodek ne ugotavlja na podlagi knjigovodstva, torej na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

K 2. členu

V tem členu je podan pojmovnik z definicijami, pomembnimi za jasno ureditev sistema. Člen določa, da je katastrski dohodek pavšalna ocena tržnega dohodka od kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravnijo pridelave kmetijskih in gozdarskih pridelkov na kmetijskih in gozdnih zemljiščih v Republiki Sloveniji glede na njihovo proizvodno sposobnost, torej glede na boniteto kmetijskih zemljišč oziroma rastiščni koeficient gozdnih zemljišč. Pavšalna ocena dohodka na čebelji panj pa je določena kot pavšalna ocena tržnega dohodka od dejavnosti čebelarstva, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravnijo reje čebel.

Za jasno razmejitev dejavnosti, na katero se nanaša sistem, je v členu tudi opredeljeno, kaj se šteje za kmetijsko in gozdarsko dejavnost. Pri tem se zakon opira na uradne klasifikacije dejavnosti in proizvodov, ki se kot obvezen standard uporabljajo za evidentiranje, zbiranje, analiziranje in izkazovanje podatkov po dejavnostih za statistične in druge javne analitične namene ter tudi za davčne namene. In sicer se dejavnost določa na podlagi Standardne klasifikacije dejavnosti (Standardna klasifikacija dejavnosti 2008, Statistični urad Republike Slovenije, Klasifikacije, št. 11, Ljubljana, 2010, ISSN 1408-9114, ISBN 978-961-239-156-0), vrste pridelkov, ki se uvrščajo pod posamezne dejavnosti pa na podlagi Klasifikacije proizvodov po dejavnostih (CPA 2008, Klasifikacija proizvodov po dejavnostih, Statistični urad Republike Slovenije, Klasifikacije, št. 12, Ljubljana, 2011, ISSN 1408-9114, ISBN 978-961-239-235-2).

V skladu z navedenima podlagama se določa, da se kot kmetijska dejavnost šteje dejavnost pod šifro skupin standardne klasifikacije dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: SKD) od 01.1 do 01.5 (pridelovanje žit, stročnic in oljnic, riža, sladkornega trsa, tobaka, rastlin za vlaknine, drugih enoletnih kultur, gojenje trajnih nasadov – vinogradništvo, gojenje tropskega in subtropskega sadja, gojenje citrusov, gojenje pečkatega in koščičastega sadja in gojenje drugih sadnih dreves in grmovnic, pridelovanje oljnih sadežev, gojenje rastlin za izdelavo napitkov, gojenje začimb, aromatskih in zdravilnih rastlin, gojenje drugih trajnih nasadov, razmnoževanje rastlin, mešano kmetijstvo ter živinoreja, razen intenzivne živinoreje (ki ni vezana na zemljišča) in pridelkov čebelarstva, ki so določeni ločeno za namene določitve pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, ter pridelave zelenjadnic, melon, korenovk in gomoljnic, pridelave okrasnih rastlin in razmnoževanja rastlin. Za jasnejše razumevanje se kot pojasnilo v skladu s SKD povzema, da kmetijska dejavnost vključuje tudi pripravo pridelkov za trg, kot so čiščenje, luščenje, sortiranje, zaščita pred kvarjenjem itd.

Ločeno se opredeljuje čebelarska dejavnost kot dejavnost pridelave pridelkov, ki so kot pridelki dejavnosti čebelarstva določeni s šifro klasifikacije proizvodov 01.49.2. Vendar ta šifra kot pridelek čebelarstva ozko določa le med, zato se z zakonom vsebina širi na vse

stranske pridelke čebelarstva, ki še ne pomenijo predelave, in sicer tudi na satja, matični mleček, cvetni prah, propolis, vosek, čebelji strup in čebelje matice.

Kot gozdarska dejavnost se šteje dejavnost pod šifro skupin SKD 02.1 in 02.2, ki vključuje dejavnost gojenja gozda in pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov, ki so kot pridelki gozdarstva določeni s šifro klasifikacije proizvodov 02.2, ki vključujejo pridelavo neobdelanega lesa, vključno s pripravo lesnih sekancev v gozdu. Za neobdelan les se v skladu s klasifikacijo proizvodov štejejo novoletne jelke, drogovi, koli, jamski les in drva. Zakon o gozdovih med gozdne lesne sortimente uvršča tudi lesne sekance iz lesa, pridobljenega neposredno v gozdu. Standardna klasifikacija dejavnosti sicer lesne sekance šteje za proizvod predelave lesa in jih uvršča v skupino oziroma razred 16.100, vendar za del gozdnih sortimentov kot pridelek gozdarstva šteje tudi gozdne odpadke in ostanke, namenjene za proizvodnjo energije. V terminološki nejasnosti oziroma neuskkljenosti se zato v tem zakonu glede na namen proizvodnje lesnih sekancev (za ogrevanje) in glede na možnost uvrščanja manjših lesnih ostankov, pridelanih neposredno v gozdu, med gozdne sortimente zaradi jasnosti izvajanja predpisa določa, da se za pridelek gozdarstva za namene tega zakona šteje tudi priprava lesnih sekancev neposredno v (lastnem) gozdu oziroma lesni sekanci, ki niso pripravljene na predelovalnem obratu (žagi). Proizvodnja lesnih sekancev na predelovalnem obratu (žagi) pa se ne šteje več za pridelek gozdarstva.

Skladno z zahtevo, da se poenoti sistem pavšalnega ocenjevanja dohodka za vse vrste kmetijske pridelave, se z novim zakonom ureja tudi možnost določanja katastrskega dohodka za vrste pridelave (intenzivna pridelava vrtnin, zelišč, okrasnih rastlin itd.), za katere se do zdaj katastrski dohodek zaradi neevidentiranja teh površin in tudi zaradi velike heterogenosti teh vrst pridelave, ki jih je težko urediti z enotnimi merili, ni ugotavljal. Zato so se morali za tako pridelavo dohodki za davčne in druge namene ugotavljati tako kot za druge pridobitne dejavnosti, torej na podlagi vodenja knjigovodstva in ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Za namene ugotavljanja katastrskega dohodka za take posebne kulture se te določajo kot zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi (več kot ena zelenjadnica ali zelišče na isti površini v posameznem letu), enoletne in trajne zelenjadnice in zelišča, jagode in druge trajne kulture na njivah, kot so zlasti artičoka, šparglji, semena in sadike poljščin, zelenjadnic in zelišč, ki se pridelujejo v tleh na prostem ali v tunelih, in reja polžev na njivah. S seznama posebnih kultur za namene ugotavljanja katastrskega dohodka pa se še vedno izločajo pridelava v rastlinjakih, pridelava okrasnih rastlin in vsa pridelava, ki ni vezana na zemljišče.

Z zakonom se torej jasno razmejuje, da se katastrski dohodek ugotavlja le za dejavnost kmetijstva in gozdarstva. Kakršna koli predelava, ne glede na stopnjo, obliko in obseg, se za ugotavljanje katastrskega dohodka ne upošteva. V praksi pa se pojavljajo zahteve, da bi se tudi del predelave vključil v pavšalni način ugotavljanja dohodka oziroma upošteval v okviru katastrskega dohodka in s tem izvajalce teh dejavnosti administrativno razbremenil vodenja knjigovodstva za namene ugotavljanja dohodka. Načeloma je treba predelovalne dejavnosti, ki niso vezane na posamezno zemljišče niti na popolnoma lastne osnovne surovine (tudi za dopolnilne dejavnosti na kmetiji je dovoljen dokup osnovnih pridelkov), obravnavati primerjalno z drugimi nekmetijskimi dejavnostmi. Za vse te dejavnosti velja, da morajo dohodek ugotavljati na podlagi knjigovodstva, ob izpolnjevanju določenih pogojev pa imajo možnost izbrati administrativno poenostavitev ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, ki so postavljeni zelo visoko, in sicer v višini 80 % prihodkov. Opozoriti je tudi treba, da so dejavnosti predelave zelo raznovrstne in stopnje predelave različne, s tem pa so lahko tudi gospodarski učinki ob istem obsegu bistveno drugačni. Zato za dejavnosti predelave kmetijskih pridelkov ni primerno niti ni treba določati posebnega načina ugotavljanja dohodka. Treba pa je razmisliti o poenostavitvah za zelo majhne obsege predelave, ki so tesno povezani s pridelavo surovin (s kmetijsko dejavnostjo), nimajo pa še značilnosti samostojne dejavnosti (za bistvene značilnosti samostojnega opravljanja dejavnosti se šteje trajno ali periodično izvajanje dejavnosti z realizacijo na trgu z namenom doseganja dobička). Za

tako predelavo tudi v mednarodni praksi pogosto najdemo izjeme, vendar je te mogoče določiti le na ravni ekonomske enote, torej proizvodnega obrata, ki je v Sloveniji s predpisi o kmetijstvu opredeljen kot kmetijsko gospodarstvo, s predpisi o dohodnini, ki se omejujejo le na dejavnost fizičnih oseb, pa kot kmečko gospodinjstvo. Majhne količine živil, za katere proizvajalcem ni treba registrirati živilskega obrata niti izpolnjevati zahtev glede označevanja za sledenje izpolnjevanje higienskih pravil, določa Pravilnik o določitvi majhnih količin živil, pogojih za njihovo pridelavo ter o določitvi nekaterih odstopanj za obrate na področju živil živalskega izvora (Uradni list RS, št. 96/14), sprejetem na podlagi zakona, ki ureja kmetijstvo. Ta kot majhne obsege določa predelavo pridelkov s površine do 1 hektarja njiv ali ekstenzivnega sadovnjaka, 0,3 hektarja intenzivnega sadovnjaka ali vinograda in 0,15 hektarja posebne kulture, če kmetija nima živilskega obrata. Vendar kot rečeno, posebne rešitve je treba iskati na ravni ekonomske enote (kmetije oziroma kmečkega gospodinjstva) ob upoštevanju razpoložljivih površin zemljišč, torej za namene dohodnine v okviru predpisov, ki urejajo dohodnino.

Kmetijsko zemljišče je zemljišče, ki je po predpisih o evidentiranju nepremičnin po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirano kot kmetijsko zemljišče, gozdno zemljišče pa zemljišče, ki je po predpisih o evidentiranju nepremičnin po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirano kot gozdno zemljišče. Vsem kmetijskim in gozdnim zemljiščem je v zemljiškem katastru določena tudi boniteta zemljišča kot podatek o proizvodni sposobnosti zemljišč, gozdnim zemljiščem pa je na podlagi predpisov o množičnem vrednotenju nepremičnin (Uredba o določitvi modelov vrednotenja, Uradni list RS, št. 95/11) pripisan tudi rastiščni koeficient, ki ga v register nepremičnin kot podatek o produktivni sposobnosti gozda sporoča Zavod za gozdove Republike Slovenije. Podatek o boniteti izraža rodovitnost zemljišča in se za namene ugotavljanja katastrskega dohodka uporabi kot korekcijski faktor za prerazporeditev skupnega katastrskega dohodka posamezne vrste rabe na zemljišča v posameznih razredih bonitete. Enako se uporabi podatek o rastiščnem koeficientu za prerazporeditev skupnega ugotovljenega katastrskega dohodka za gozdna zemljišča na zemljišča v posameznem razredu rastiščnega koeficienta.

Za določitev dodatnega omejevalnega vpliva na pridelavo kmetijskih in gozdnih pridelkov z vidika formalnih omejitev se upoštevajo območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, za katera se določi ustrezen korekcijski faktor. Območja posebnih režimov so območja, na katerih je zaradi okoljevarstvenih in drugih javnih interesov s predpisom omejena ali onemogočena pridelava.

Osnovni podatki za določitev prihodkov in stroškov kmetijske in gozdarske dejavnosti se bodo pridobivali iz ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo. To so statistične informacije o proizvodnji, dodani vrednosti, dohodku, investicijah in zaposlenosti v kmetijstvu in gozdarstvu, ki jo letno pripravlja Statistični Urad Republike Slovenije kot satelitski račun nacionalnih računov. Ekonomski račun za kmetijstvo je na prihodkovni strani mogoče razdeliti na zelo podrobne vrste kmetijskih pridelkov, kar omogoča določitev prihodka na ravni posamezne vrste pridelave. Stroškov ni mogoče določiti podrobneje, zato se bodo za potrebe ugotavljanja katastrskega dohodka upoštevali skupni stroški, kot jih izkazuje ekonomski račun, oziroma njihov delež v skupnih prihodkih kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti.

K 3. členu

S tem členom se urejajo pristojnosti v sistemu ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. In sicer se določa, da je za ugotavljanje katastrskega dohodka, ki je popolnoma tehnična naloga, saj zahteva le izvedbo postopkov in uporabo podatkov, določenih s tem zakonom, kot resorni organ odgovorno ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo. Predlaga se, da ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, pripravi predlog lestvic katastrskega dohodka in izračuna pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, ki ga nato preveri in uskladi z ministrstvom, pristojnim za finance. Končno lestvico katastrskega dohodka potrdi in objavi Vlada

Republike Slovenije.

Za pripravo izračunov se pristojnemu organu nalaga izvajanje teh nalog:

1. pridobivanje podatkov iz ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo o vrednosti proizvodnje po posameznih pridelkih ali skupinah pridelkov ter o vmesni potrošnji in potrošnji stalnega kapitala;
2. pridobivanje podatkov o površini in številu bonitetnih točk oziroma rastiščnem koeficientu za zemljišča pod posamezno vrsto dejanske rabe oziroma posamezno vrsto podrobnejše dejanske rabe od Geodetske uprave Republike Slovenije;
3. določitev vrednosti proizvodnje po posameznih pridelkih oziroma skupinah pridelkov;
4. določitev vpliva bonitete in rastiščnega koeficienta na katastrski dohodek;
5. določitev območij s posebnim režimom za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi in določitev vpliva omejitev za ta območja na katastrski dohodek;
6. vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje evidence podrobnih podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo;
7. priprava predloga izračunov zneskov katastrskega dohodka na hektar kmetijskega in gozdnega zemljišča glede na vrsto dejanske rabe oziroma podrobnejše dejanske rabe in boniteto zemljišča oziroma rastiščni koeficient (v nadaljnjem besedilu: priprava lestvic katastrskega dohodka) in predloga izračuna pavšalne ocene dohodka na čebelji panj;
8. druge naloge, povezane z ugotavljanjem katastrskega dohodka, in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj.

Na podlagi lestvic, določenih količnikov za določitev vpliva območij posebnih režimov in podatkov o rabi zemljišč in njihovi proizvodni sposobnosti iz zemljiškega katastra, Geodetska uprava Republike Slovenije vsakemu kmetijskemu in gozdnemu zemljišču v zemljiškem katastru pripiše ustrezen katastrski dohodek.

Za izvedbo teh nalog se Geodetski upravi Republike Slovenije nalagajo:

1. pridobivanje in vodenje podatkov v zemljiškem katastru o podrobnejši vrsti dejanske rabe kmetijskih zemljišč in o območjih posebnih režimov za kmetovanje;
2. pripisovanje katastrskega dohodka kmetijskim in gozdnim zemljiščem v zemljiškem katastru.

K 4. členu

V zemljiškem katastru se v skladu s predpisi o evidentiranju nepremičnin vodita le osnovna dejanska raba kmetijskih zemljišč in dejanska raba za gozdna zemljišča. Za namene ocenjevanja dohodka ta podatek ne zadostuje, saj se raven dohodka v kmetijski dejavnosti v praksi bistveno spremeni glede na delovno intenzivnost pridelave. Za pravilnejše določanje katastrskega dohodka je zato treba ločeno evidentirati zemljišča z delovno intenzivnimi kulturami. Edina evidenca, ki zagotavlja tovrstne podatke, je evidenca dejanske rabe pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zato je mogoče v zemljiški kataster dodatno evidentirati le tiste vrste podrobnejše dejanske rabe, ki jih vodi evidenca pristojnega ministrstva. Z določbo se ureja, katere vrste podrobnejše dejanske rabe iz evidence dejanske rabe je treba za namene zakona privzeti v zemljiški kataster. In sicer se kot vrste podrobnejše dejanske rabe, za katere se ocenjuje, da je zaradi značilnosti kmetijske pridelave, vezane na taka zemljišča, zanje primerno ločeno izračunavati katastrski dohodek, določajo hmeljišča, vinogradi, intenzivni sadovnjaki, oljčniki in ostali trajni nasadi. To so vrste rabe, ki zahtevajo bistveno višja vlaganja in s tem zagotavljajo tudi bistveno višje dohodke na enoto površine. Dodatno se sicer ohranja vodenje podatka o podrobnejši rabi tudi za trajne kulture na njivah, matičnjake in plantaže gozdnega drevja, čeprav se zanje katastrski dohodek posebej ne ugotavlja. Vendar se s tem zagotavlja povezljivost evidence o dejanski rabi in zemljiškega katastra na način, da se v zemljiški kataster povzema podatke o površinah za vse trajnejše nasade enotno.

Skladno z zahtevo, da se poenoti sistem pavšalnega ocenjevanja dohodka za vse vrste kmetijske pridelave, se z novim zakonom ureja tudi možnost določanja katastrskega dohodka za vrste pridelave (intenzivna pridelava vrtnin, zelišč, jagod itd.), za katere se do

zdaj katastrski dohodek zaradi neevidentiranja teh površin in tudi zaradi velike heterogenosti teh vrst pridelave, ki jih je težko urediti z enotnimi merili, ni ugotavljal. Zato so se morali za tako pridelavo dohodki za davčne in druge namene ugotavljati tako kot za druge pridobitne dejavnosti, torej na podlagi vodenja knjigovodstva in ugotavljanja dohodka na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Z zakonom se zdaj določa, za katere posebne kulture bo mogoče po novem dohodek oceniti pavšalno. Vendar je zanje le določena višina katastrskega dohodka, ni pa urejeno evidentiranje teh površin v zemljiški kataster. Posebne kulture so namreč v glavnem enoletne, izjemoma večletne kulture, katerih pridelava se pogosto seli z ene površine na drugo oziroma z enega zemljišča na drugo. Zato zanje ni vzpostavljeno evidentiranje v evidenci dejanske rabe niti v evidencah GERK. Za take kulture zato ni mogoče pridobiti podatkov o površinah iz nobene obstoječe evidence. Prav tako ne bi bilo smiselno vsako leto sproti sporočati podatkov o teh površinah v zemljiški kataster, saj bi to zahtevalo navezavo obsega tovrstne pridelave na konkretne zemljiške parcele, kar je včasih težko določiti. Zato se v zakonu ne predvideva vzpostavitev evidence rabe za posebne kulture, ampak se bo rešitev urejala v okviru davčnih predpisov, pri čemer se bo osebam, ki pridelujejo posebne kulture, dala možnost, da uredijo evidenco teh površin brez geolociranja in razmejevanja po parcelah ali GERK z letnim sporočanjem površin pod posebnimi kulturami v okviru zbirnih vlog za uveljavljanje pravic iz naslova ukrepov kmetijske politike pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Davčni organ bo od pristojnega ministrstva prevzel podatke o teh površinah in jih pripisal članom kmečkega gospodinjstva osebe, ki bo površine prijavila, pripisal pa jim bo tudi katastrski dohodek, določen s tem zakonom. S tem bo tudi pridelovalcem posebnih kultur dana možnost, da se dohodek od te pridelave ugotavlja pavšalno, na podlagi katastrskega dohodka, s čimer bodo razbremenjeni obveznosti vodenja knjigovodstva za davčne namene in s tem tudi obveznosti izdajanja računov z davčnim potrjevanjem, če ne bodo zavezanci za DDV. Seveda pa bodo še vedno imeli možnost, kot vsi zavezanci, ki lahko koristijo ugodnost ugotavljanja dohodka na podlagi pavšalnega ocenjevanja, da se odločijo za vodenje knjigovodstva in s tem za realnejše izkazovanje dohodka.

K 5. členu

S členom se jasno in nedvoumno ureja, katere vrste pridelkov oziroma skupin pridelkov se upoštevajo za določanje katastrskega dohodka za zemljišča posamezne vrste dejanske rabe.

Pri tem se za določitev pridelkov v okviru kmetijske dejavnosti sledi razvrstitvi pridelkov kmetijstva v ekonomskem računu za kmetijstvo. In sicer se na splošno za kmetijska zemljišča, za katera ni določena podrobnejša vrsta dejanske rabe v skladu s tem zakonom (to so v bistvu njive in travinje), upoštevajo pridelki od pridelave poljščin in od živinoreje. Kot pridelki poljščin se štejejo pridelki žit, industrijskih rastlin razen hmelja, krompirja (mladega in poznega) in drugih rastlinskih pridelkov, kot pridelki živinoreje pa se upoštevajo živina in živalski proizvodi. Eksplicitno se iz seznama izvzema celotna pridelava zelenjadnic, katerih katastrski dohodek se bo določil posebej kot večkratnih katastrskega dohodka sadovnjakov, pa tudi pridelava krme kot vmesne potrošnje, intenzivna živinoreja (50 % prašičereje ter vsa perutninarska pridelava) ter pridelava drevesnih sadik in okrasnih rastlin, ki se že tradicionalno obravnava kot proizvodna dejavnost in se ji dohodek ne določa na podlagi katastrskega dohodka.

Za hmeljišča se kot pridelek za izračun katastrskega dohodka upošteva pridelek hmelja, za vinograde pridelek grozdja, za intenzivne sadovnjake in ostale trajne nasade pridelek sadja in za oljčnike pridelek oljk.

Glede na to, da se s katastrskim dohodkom načeloma ugotavlja dohodek kmetijske dejavnosti, se kot pridelki upoštevajo le tisti, ki se v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti štejejo za pridelke kmetijske dejavnosti. Med te ne spadata niti vino niti oljčno olje, ki sta po klasifikaciji proizvoda živilske predelovalne dejavnosti. Prej veljavni sistem

ugotavljanja katastrskega dohodka je izjemoma ta izdelka predelave upošteval kot kmetijska pridelka oziroma ju je upošteval pri izračunu katastrskega dohodka vinograda in oljčnika. Za to, da se za vse vrste predelave kmetijskih pridelkov uredijo enaka pravila, se v tem zakonu predlaga, da se dohodek od proizvodnje oljčnega olja in vina ne upošteva kot del katastrskega dohodka oljčnika oziroma vinograda, ampak se ta predelava do nekega majhnega obsega, ki bo določen z davčnimi predpisi, šteje kot del katastrskega dohodka in s tem v bistvu dodatni dohodek do majhnega obsega oprosti obdavčitve, nad majhnim obsegom pa se načeloma tudi ta predelava začne obravnavati kot nekmetijska (dopolnilna) dejavnost.

Za pridelke gozdarske dejavnosti, ki se štejejo za pridelke gozdnih zemljišč, se štejejo gozdarski proizvodi brez stoječega lesa, ki jih upošteva ekonomski račun za gozdarstvo.

Seznam pridelkov in skupin pridelkov po vrstah dejanske rabe zemljišč je namenjen določanju, kateri prihodki iz ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo se bodo upoštevali za določitev skupnega tržnega dohodka pridelave, vezane na posamezno vrsto dejanske rabe zemljišča.

K 6. členu

S členom se določa metodologija izračuna katastrskega dohodka. In sicer se določa, da se katastrski dohodek izračuna kot razlika med tržno vrednostjo mogoče pridelave in povprečnimi stroški. Za določitev tržne vrednosti se upošteva povprečna vrednost proizvodnje po proizvajalčevih cenah za pet let pred letom, v katerem se ugotavlja katastrski dohodek. In sicer se za vsako vrsto dejanske rabe zemljišča upošteva vrednost proizvodnje za pridelke, določene v 5. členu tega zakona. Izjemoma se mora za določitev realnega dohodka za pridelavo grozdja za vse vinograde v Sloveniji ustrezno korigirati tržna vrednost, torej vrednost proizvodnje grozdja, ki v ekonomskem računu zajema manj kot 30 % pridelka grozdja v Sloveniji. Predlaga se, da se realna tržna vrednost za pridelavo grozdja določi tako, da se znesek vrednosti proizvodnje, kot ga izkazuje ekonomski račun, poveča za 3,3-krat.

Povprečni stroški se določijo na podlagi podatka o deležu stroškov vmesne potrošnje in stalnega kapitala v vrednosti proizvodnje, kot jih izkazujejo ekonomski računi. Analize večletnih podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo in gozdarstvo so pokazale, da je delež stroškov za dejavnost kmetijstva in tudi za dejavnost gozdarstva med leti precej stabilen in da se giblje za kmetijstvo okoli 85 % od prihodkov in za gozdarstvo okoli 50 % od prihodkov. Zaradi robustnosti sistema se priznani stroški določajo z zakonom v nekaj višjem odstotku in se določa, da se za kmetijstvo upoštevajo stroški v višini 90 %, za gozdarsko dejavnost pa v višini 60 % prihodkov.

K 7. členu

S tem členom se določa, kako se katastrski dohodek, izračunan v skladu s 6. členom tega zakona, preračuna na hektar kmetijskega ali gozdnega zemljišča. In sicer se določa, da se skupni katastrski dohodek za posamezno vrsto dejanske rabe deli s skupno površino zemljišč pod posamezno vrsto dejanske rabe, izraženo v hektarjih, nato pa se tako dobljeni povprečni znesek katastrskega dohodka na hektar korigira glede na boniteto oziroma rastiščni koeficient zemljišča tako, da se za zemljišča z manjšim številom bonitetnih točk od 50 (to je približno povprečno število bonitetnih točk kmetijskih zemljišč) oziroma manjšim številom točk rastiščnega koeficienta od 7 (to je približno povprečno število točk rastiščnega koeficienta) katastrski dohodek ustrezno zniža, za zemljišča z nadpovprečnim številom bonitetnih točk oziroma točk rastiščnega koeficienta pa ustrezno zviša. Pri tem morajo biti zvišanja in znižanja določena tako, da ostane skupni katastrski dohodek vseh kmetijskih in gozdnih zemljišč nespremenjen. Korekcijski faktorji morajo biti torej določeni tako, da se celoten ugotovljeni katastrski dohodek porazdeli na vsa kmetijska in gozdna zemljišča.

K 8. členu

V členu se določa, da se katastrski dohodek plantaže gozdnega drevja določi v enakem

znesku glede na razred bonitetnih točk, kot velja za kmetijska zemljišča brez podrobnejše dejanske rabe.

Skladno z zahtevo, da se enotno za vse vrste kmetijske pridelave uredi možnost določanja dohodka na pavšalni osnovi, torej na podlagi katastrskega dohodka, se v tem členu ureja način določanja katastrskega dohodka tudi za posebne kulture. In sicer se predlaga, da se katastrski dohodek za tako kmetijsko pridelavo določi kot dodatni katastrski dohodek v višini večkratnika nekega osnovnega katastrskega dohodka. Na podlagi analiz razmerij med dohodki različnih vrst pridelave glede na bistvene razlike v delovni intenzivnosti se ugotavlja, da se za posebne kulture porabi od dva- do trikrat več delovnih ur na enoto površine kot za intenzivne sadovnjake ali na primer vinograd, zato se dosegajo tudi sorazmerno višji dohodki. Na tej podlagi se predlaga, da se dodatni katastrski dohodek za posebne kulture določi kot dvakratnik katastrskega dohodka, določenega za intenzivni sadovnjak v razredu bonitetnih točk med 61 in 70. Tako določen katastrski dohodek se bo upošteval pri določitvi katastrskega dohodka posebnih kultur v okviru sistema dohodnine, kjer se bo znesek pripisal površinam posebnih kultur, kot jih bo za člane kmečkega gospodinjstva davčnemu organu sporočilo ministrstvo, ki je pristojno za kmetijstvo in bo te podatke pridobilo neposredno od pridelovalcev prek zbirne vloge. Torej katastrski dohodek posebnih kultur ne bo pripisan konkretnim zemljiščem niti ne bo izkazovan v zemljiškem katastru, ampak bo izračunan kot zmnožek skupne površine posebnih kultur v posameznem letu in podatka o katastrskem dohodku posebnih kultur. Tako ugotovljen katastrski dohodek se bo kot dodatni dohodek prištel osnovnemu katastrskemu dohodku vseh zemljišč, ki jih imajo člani kmečkega gospodinjstva v uporabi, in bo določen z upoštevanjem dejanske rabe zemljišč, kot bo evidentirana v zemljiškem katastru.

K 9. členu

Območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi so območja, ki so določena s predpisom kot območja, na katerih je zaradi javnega interesa varovanja naravnih virov omejeno ali onemogočeno izvajanje kmetijske ali gozdarske dejavnosti. Katera območja se bodo upoštevala za določitev posebnih korekcijskih faktorjev katastrskega dohodka, bo na podlagi strokovnih meril odločil pristojni organ, ki bo tudi pripravil predloge faktorjev vpliva omejitev na katastrski dohodek.

Dejansko pa bo korekcijo v zemljiškem katastru izvedla Geodetska uprava Republike Slovenije, ki bo katastrski dohodek vsake parcele znotraj posameznega območja posebnega režima zmanjšala za določen odstotek. V zemljiškem katastru se bo torej kot katastrski dohodek izkazoval že korigiran dohodek zaradi vpliva v omejitvi pridelave.

K 10. členu

Katastrski dohodek, ki je določen z lestvico katastrskega dohodka in izraža oceno dohodka na hektar zemljišča posamezne vrste dejanske rabe, se pripisuje vsakemu posameznemu kmetijskemu in gozdnemu zemljišču (parceli) v zemljiškem katastru glede na njegovo površino in število bonitetnih točk oziroma točk rastiščnega koeficienta. Tako se katastrski dohodek določi vsem parcelam v zemljiškem katastru, ki imajo dejansko rabo kmetijskega ali gozdnega zemljišča. Za vse parcele, ki so uvrščene v območja posebnih režimov, se tako določen katastrski dohodek nato še korigira z ustreznim odstotkom, ki je za posamezno območje in vrste rabe določen v preglednici s korekcijskimi faktorji.

Katastrski dohodek, ki je pripisan posamezni parceli, je torej ocena dohodka, v kateri je že upoštevan tudi vpliv omejitev za pridelavo.

K 11. členu

Člen ureja metodologijo za izračun pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Tako kot za kmetijska in gozdna zemljišča oziroma za kmetijsko in gozdarsko dejavnost se pavšalna ocena dohodka za čebelarstvo izračuna kot razlika med tržnim prihodkom in stroški. Kot tržni prihodek se upošteva povprečna vrednost proizvodnje čebelarstvih pridelkov (medu)

za zadnjih pet let pred letom ugotavljanja dohodka na podlagi podatkov ekonomskega računa za kmetijstvo. Predlaga se, da se stroški določijo na podlagi povprečnih podatkov o deležu stroškov vmesne potrošnje in potrošnje fiksnega kapitala v skupni vrednosti ekonomskega računa za gozdarstvo za preteklih pet let, torej enako kot za gozdarsko dejavnost. Predlog sloni na preveritvi deleža stroškov v tehnoloških kalkulacijah za čebelarstvo, ki jih pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije, in ki za zadnja leta kaže na povprečni delež stroškov v prihodkih v višini okoli 60 odstotkov.

Za določitev zneska pavšalne ocene dohodka na posamezen čebelji panj se tako izračunan skupni pavšalni dohodek deli s številom čebeljih panjev, kot jih na določeni datum v letu ugotavljanja katastrskega dohodka (na 15. aprila) v svojih evidencah (register čebeljakov) vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Taka pavšalna ocena dohodka na čebelji panj se nato za določitev davčne osnove za dohodek iz čebelarstva uporabi za pripis pavšalnega dohodka vsakemu čebeljemu panju, ki ga ima v lasti ali uporabi član kmečkega gospodinjstva. Pripis tega dohodka čebeljim panjem izvede davčni organ v okviru odmere dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

K 12. členu

Člen ureja postopek in roke ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Predlaga se, da se postopek ugotavljanja izvaja le vsaka tri leta na podlagi petletnih povprečij podatkov iz ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo. Pristojni organ do 15. aprila izdela predlog lestvic katastrskega dohodka, predlog tabele s korekcijskimi faktorji vpliva območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi in predlog zneska pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Izvede postopek javnega in strokovnega usklajevana in usklajen predlog predloži vladi v sprejetje. Vlada o predlogu odloči tako, da lestvice katastrskega dohodka, faktorje vpliva območij posebnih režimov in pavšalno oceno dohodka na čebelji panj objavi najpozneje do 30. junija tekočega leta v Uradnem listu Republike Slovenije.

Na podlagi objavljenih podatkov Geodetska uprava Republike Slovenije za potrebe vnaprejšnje seznanitve lastnikov zemljišč z novimi izračuni pavšalnega dohodka za kmetijska in gozdna zemljišča ter čebelje panje, ki bodo začeli veljati s 1. januarjem naslednjega leta, do 20. septembra tekočega leta uredi možnost vpogleda v katastrski dohodek, ki bo veljal naslednje leto, za vsako posamezno zemljišče. S tem se omogoči seznanitev lastnikov zemljišč s prihodnjo oceno dohodka, na podlagi katere lahko ti ocenijo tudi svoje prihodnje obveznosti in se odločijo, ali bodo še naprej dohodek za svojo kmetijsko in gozdarsko dejavnost ugotavljali na podlagi pavšalne ocene ali bodo za svojo dejavnost dohodek začeli ugotavljati na podlagi knjigovodstva, torej na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Dejansko pa se novi zneski katastrskega dohodka začnejo zemljiščem pripisovati s 1. januarjem leta po letu ugotavljanja. Geodetska uprava Republike Slovenije dnevno prilagaja izračune vsem morebitnim spremembam podatkov o parceli, za katero se katastrski dohodek ugotavlja. Nov izračun katastrskega dohodka se torej izvede, kadarkoli se na parceli zgodi sprememba, ki vpliva na izračun katastrskega dohodka, kot so upoštevanje vseh novo nastalih parcel, ki se jim mora pripisati KD, ter spremembe podatkov o površini parcele oz. posamezni vrsti dejanske rabe, boniteti, rastiščnem koeficientu, podatek o posameznem območju posebnih režimov. Prav tako Geodetska uprava Republike Slovenije zagotovi, da se nemudoma z evidentiranjem nove parcele z dejansko rabo kmetijskega ali gozdnega zemljišča parceli določi tudi katastrski dohodek.

K 13. členu

Člen ureja način evidentiranja podrobnejše dejanske rabe v zemljiški kataster in se pri tem opira na 165. člen Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14 in 32/15), ki določa, da podatke iz evidence dejanske rabe, ki vsebuje tudi podatke o podrobnejši dejanski rabi, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posreduje Geodetski upravi Republike Slovenije ter da način prenosa in vpisa podatkov iz

evidence rabe v zemljiški kataster predpiše minister, pristojen za prostor, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo. Člen zato določa, da se podrobnejša dejanska raba za namene zakona evidentira v zemljiškem katastru v skladu s predpisi o kmetijstvu.

K 14. členu

V tem členu se ureja evidentiranje območij posebnih režimov, in sicer organ, pristojen za ugotavljanje katastrskega dohodka, določi, katera območja se bodo za ta namen upoštevala, Geodetska uprava Republike Slovenije pa območja evidentira po uradni dolžnosti s prevzemom podatkov od upravljavcev, ki so dolžni podatke posredovati brezplačno.

K 15. členu

Člen določa, da podatke o parcelah, ki jih pristojni organ uvrsti v območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, pridobi od od upravljavec teh podatkov. Območja posebnih režimov in njihovi upravljavci so določena s posameznimi področnimi predpisi, kot na primer Zakonom o varstvu narave, Zakonom o vodah itd.

Podatke iz ekonomskih računov pridobiva z javnim vpogledom v podatke, ki jih objavlja Statistični urad Republike Slovenije. Pristojni organ podatke pridobi ob vsakokratni pripravi lestvic katastrskega dohodka. Načeloma so sicer podrobni podatki ekonomskega računa po posameznih vrstah pridelave javno dostopni, kar zagotavlja predlagani metodi popolno transparentnost in preverljivost, se pa s členom določa obveznost Statističnega urada Republike Slovenije, da omogoči tudi pridobitev podrobnejših podatkov ekonomskih računov, ki niso javno dostopni (na primer upoštevane količine pridelave, upoštevane cene za ugotavljanje vrednosti proizvodnje ipd.), če bodo potrebni za razjasnitev izračunov katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj.

K 16. členu

S prehodno določbo se urejajo roki prvega ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj na podlagi novega zakona. In sicer se določa, da mora vlada v letu uveljavitve zakona prvič določiti nove lestvice katastrskega dohodka in znesek pavšalnega dohodka na čebelji panj najpozneje do 1. septembra 2016. S tem se omogoči, da organ, pristojen za pripravo predlogov izračunov, te pripravi v skladu s sistemsko ureditvijo, vladi pa daje dovolj časa za potrditev predlogov, glede na to, da bo zakon uveljavljen v roku, ki objave podatkov do systemskega roka (30. junij leta) ne omogoča. S potrditvijo novih izračunov katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj do 1. septembra pa se daje dovolj časa tudi Geodetski upravi Republike Slovenije, da pripravi seznanitev z novimi podatki za lastnike zemljišč v roku v skladu z 12. členom tega zakona, torej do 20. septembra.

K 17. členu

Z dnem uveljavitve zakona preneha veljati sedanji Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. 9/11, 47/12, 55/13 in 41/14) in vsi podzakonski predpisi, izdani na njegovi podlagi (Uredba o določitvi lestvic katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj za leto 2014 (Uradni list RS, št. 71/13) in Uredba o določitvi kalkulacij za ugotavljanje katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj (Uradni list RS, št. 71/13). Za vse postopke (uporabe), ki pa še potrebujejo podatek o katastrskem dohodku in pavšalni oceni dohodka na čebelji panj, ugotovljen na do sedaj veljavnih podlagah, se ohranja možnost uporabe starih predpisov.

K 18. členu

Člen določa, da začne zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM
POSTOPKU**

/

VI. PRILOGE

- Uredba o določitvi lestvic katastrskega dohodka, pavšalne ocene dohodka na čebelji panj in območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019

-

PRILOGA:

Na podlagi drugega odstavka 12. člena Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. ...) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o določitvi lestvic katastrskega dohodka, pavšalne ocene dohodka na čebelji panj in območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019

1. člen (vsebina)

Ta uredba določa lestvice katastrskega dohodka, pavšalno oceno dohodka na čebelji panj in območja posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019.

2. člen (lestvice katastrskega dohodka)

(1) Lestvice katastrskega dohodka se določijo na hektar kmetijskega zemljišča glede na vrsto dejanske rabe in boniteto zemljišča oziroma na hektar gozdnega zemljišča glede na rastiščni koeficient.

3. člen (pavšalna ocena dohodka na panj)

Pavšalna ocena dohodka na čebelji panj znaša **34,01** eurov na čebelji panj.

4. člen (območja posebnih režimov)

Odstotki zmanjšanja katastrskega dohodka se določijo po vrstah dejanske rabe in po posameznih območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi.

5. člen (določitev)

(1) Lestvice katastrskega dohodka je določena v prilogi 1, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Odstotki zmanjšanja katastrskega dohodka za zemljišča znotraj območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje so določeni v prilogi 2, ki je sestavni del te uredbe.

6. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Vlada Republike Slovenije
dr. Miro Cerar l.r.
Predsednik

PRILOGA 1

Lestvica katastrskega dohodka za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019

KD EUR/ha

boniteta	KMETIJSKO ZEMLJIŠČE	VINOGRAD	HMELJIŠČE	INTENZIVNI SADOVNJAK OSTAKI TRAJNI NASADI	OLJČNIK	INTENZIVNE KULTURE NA NJIVAH MATIČNJAK PLANTAŽA GOZDNEGA DREVJA
0-10	61,50	183,95	264,70	1.514,75	97,84	61,50
11-20	65,35	195,45	281,24	1.609,42	103,95	65,35
21-30	69,19	205,80	296,13	1.694,63	109,46	69,19
31-40	73,03	215,00	309,37	1.770,36	114,35	73,03
41-50	76,88	223,04	320,95	1.836,63	118,63	76,88
51-60	80,72	229,94	330,87	1.893,44	122,30	80,72
61-70	84,57	236,84	340,80	1.950,24	125,97	84,57
71-80	88,41	242,59	349,07	1.997,58	129,02	88,41
81-90	92,25	247,19	355,69	2.035,45	131,47	92,25
91-100	96,10	250,64	360,65	2.063,85	133,30	96,10

Rast.koef.	GOZD
1	0,81
2-3	24,15
4-5	48,30
6-7	68,43
8-9	80,51
10-11	92,58
12-13	112,71
14-15	136,86
16-17	161,01

PRILOGA 2

Odstotki zmanjšanja katastrskega dohodka za zemljišča znotraj območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019

1. Območja posebnih režimov za kmetovanje

Območja posebnih režimov za kmetovanje so:

- Aluvialni vodonosniki z vodovarstvenim režimom na državnem nivoju, **R-A** (Apaško polje, Dravsko-Ptujsko polje, Maribor-del, Selniška dobrava, Ljubljansko polje, Šmartno ob Paki, Jezersko),
- Kraški vodonosniki z vodovarstvenim režimom na državnem nivoju, **R-K** (Rižana),
- Gozdni rezervati oziroma gozdovi s posebnim namenom brez ukrepanja, **G-REZERVAT**,
- Varovalni gozdovi, pri katerih je v gozdnogospodarskih načrtih določen možni posek, **G-VAR-MP**,
- Varovalni gozdovi, pri katerih v gozdnogospodarskih načrtih ni možnega poseka, **G-VAR-NP**,
- Gozdovi, ki so zaprti po predpisih, ki urejajo pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest **G-ZAPRT**.

2. Upoštevanje odstotkov zmanjšanja katastrskega dohodka za zemljišča znotraj območij posebnih režimov za kmetovanje

Če po podatkih zemljiškega katastra posamezno območje posebnega režima za kmetovanje prekriva vsaj 40% površine parcele, se šteje, da je parcela v celoti v območju posebnega režima za kmetovanje, če območje posebnega režima za kmetovanje prekriva manj kot 40% površine parcele pa se šteje, da parcela ni v območju posebnega režima za kmetovanje.

3. Odstotki zmanjšanja katastrskega dohodka za zemljišča znotraj območij posebnih režimov

vrsta dejanske rabe zemljišča	Območja posebnih režimov					
	R-A	R-K	G-REZERVAT	G-VAR-MP	G-VAR-NP	G-ZAPRT
1100 Njiva	70%	70%	0%	0%	0%	0%
1300 Trajni travnik	10%	40%	0%	0%	0%	0%
1321 Barjanski travnik	10%	40%	0%	0%	0%	0%
1800 Kmet. zemlj., poraslo z gozdnim drevjem ter pašnik	10%	40%	0%	0%	0%	0%
1160 Hmeljišče	70%	70%	0%	0%	0%	0%
1211 Vinograd	5%	100%	0%	0%	0%	0%
1221 Intenzivni sadovnjak	5%	50%	0%	0%	0%	0%
1222 Ekstenzivni oz. travniški sadovnjak	10%	40%	0%	0%	0%	0%
1230 Oljčnik	5%	50%	0%	0%	0%	0%
1240 Ostali trajni nasadi	5%	100%	0%	0%	0%	0%
1180 Trajne rastline na njivskih površinah	70%	70%	0%	0%	0%	0%
1212 Matičnjak	70%	70%	0%	0%	0%	0%
1410 Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	0%	0%	0%	0%	0%	0%
1500 Drevesa in grmičevje	0%	0%	0%	0%	0%	0%
1600 Neobdelano kmetijsko zemljišče	0%	0%	0%	0%	0%	0%
1420 Plantaža gozdnega drevja	0%	0%	0%	0%	0%	0%
2000 Gozd	0%	0%	100%	75%	100%	75%